

St. meld. nr. 95.

(1969—70)

**Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster
på den norske kontinentalsokkel m. m.**

Innholdsfortegnelse.

I. Innledning	1
II. Undersøkelse og boring m.v.	1
III. Meddelelse av nye utvinningstillatelser for petroleum	4
IV. Sikkerhetsforskrifter, delegasjon av myndighet, forurensningsproblemer m.v.	6
V. Vitenskapelig utforskning m.m.	8
VI. Undersøkelse etter andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum ..	10
VII. Departementets organisasjon for behandling av saker vedrørende under- søkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster m.v.	11
VIII. Departementets vurdering av virksomheten på kontinentalsokkelen. Spør- smålet om overføring av bestemmelsene i kongelig resolusjon av 9. april 1965 til lovs form	11
IX. Retningslinjer for den fremtidige virksomhet på kontinentalsokkelen	12
X. Ilandføring av petroleum fra den norske kontinentalsokkel	18
XI. Forholdet til EEC	22
XII. Undersøkelse og boring etter petroleum på Svalbard	23
XIII.	25

Vedlegg.

1. Oversikt over rettighetshavere til utvinningstillatelser for petroleum meddelt i 1965 og 1969	26
2. Rapport fra Statens oljeråd over dets arbeid fra 1. januar 1968 til 31. desem- ber 1969	28
3. Avtale mellom A/S Adventdalens Kullfelt og A/S Akers mek. Verksted ..	31
4. Formular for tillatelse til å søke etter petroleumforekomster	35
5. Formular for utvinningstillatelse for petroleum	36
6. Midlertidige regler for undersøkelse etter visse andre undersjøiske natur- forekomster enn petroleum på den norske kontinentalsokkel m.v.	38
Tabell 1. Boretillatelser gitt på den norske kontinentalsokkel	41
Tabell 2. Oversikt over funnpunktanmeldelser på Svalbard pr. 15. mars 1970	42
Kart over kontinentalsokkelen syd for 62° n.br. som viser tildelte blokker, bore- hull etc.	
Kart som viser områdene for vitenskapelige undersøkelser på kontinentalsokkelen i 1969.	
Kart som viser tildelt utmål på Svalbard.	

St. meld. nr. 95.

(1969—70)

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m. m.

Tilråding fra Industridepartementet av 12. juni 1970, godkjent ved Kronprinsregentens resolusjon samme dag.

(Foredratt av statsråd Kjell Bondevik.)

I. Innledning.

I St. meld. nr. 11 for 1968—69 vedrørende undersøkelse og boring etter petroleumforekomster på den norske kontinentalsokkel i Nordsjøen redegjorde departementet for virksomheten på kontinentalsokkelen fra 1965 til 1968.

Departementet skal nedenfor gi en redegjørelse for virksomheten på den norske kontinentalsokkel i den tid som er gått siden nevnte melding ble fremmet. Videre vil departementet under kapittel IX trekke opp visse retningslinjer for den fremtidige virksomhet på kontinentalsokkelen og for eventuell åpning av kontinentalsokkelen nord for 62° n. br. for undersøkelse etter petroleum. I kapittel X behandler departementet spørsmål i forbindelse med ilandføring av petroleum fra den norske kontinentalsokkel. Kapittel XII omhandler undersøkelse og boring etter petroleum på Svalbard. Undersøkelse etter andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum er omhandlet i kapittel VI. Som vedlegg til meldingen følger:

1. Oversikt over rettighetshavere til utvinningstillatelser for petroleum.
2. Kart over kontinentalsokkelen syd for 62° n. br. som viser tildelte blokker, borehull etc.
3. Kart som viser områdene for vitenskapelige undersøkelser på kontinentalsokkelen i 1969.
4. Kronprinsregentens resolusjon av 12. juni 1970 med midlertidige regler for undersøkelse etter visse andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum.
5. Rapport fra Statens oljeråd om dets arbeid i tiden 1. januar 1968—31. desember 1969.
6. Kart som viser tildelt utmål på Svalbard.
7. Avtale mellom A/S Adventdalens Kullfelt

og A/S Akers mek. Verksted om enerett til å søke etter og utnytte petroleumforekomster på visse utmål på Svalbard.

8. Formular for undersøkelsestillatelse for petroleum.
9. Formular for utvinningstillatelse for petroleum.

II. Undersøkelse og boring m. v.

1.

Ni selskaper eller grupper av selskaper ble av Industridepartementet 17. august og 7. desember 1965 meddelt utvinningstillatelse for petroleum. Rettighetshaverne måtte forplikte seg til å gjennomføre et arbeidsprogram som besto i ytterligere seismiske undersøkelser og boring av ialt mer enn 30 hull med det formål å finne petroleum. Dette arbeidsprogram skal være gjennomført innen 6 år fra utstedelsen av utvinningstillatelsene.

Som departementet senere vil komme tilbake til, ble det ved kongelig resolusjon i 1969 tildelt 13 utvinningstillatelser for 13 nye blokker, I henhold til det avtalte arbeidsprogram skal det for disse blokkers vedkommende, bores ialt 13 hull innen 6 år fra tildelingen.

Tabell 1 på side 41 viser hvilke borestillatelser Industridepartementet har gitt. Det fremgår av denne tabell at det hittil er boret 34 hull på den norske kontinentalsokkel. For tiden er to hull dessuten under boring. Rettighetshaverne hadde frem til 1. januar 1970 utført undersøkelser og boringer etter petroleum for ialt ca. 750 millioner kroner.

Departementet antar at borevirksomheten vil fortsette i omtrent samme tempo i 1970 som i 1969.

I henhold til § 69 i kongelig resolusjon av 25. august 1967 om sikkerhetsforskrifter m. v. for undersøkelse og boring etter undersjøiske pet-

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m. m.

roleumsforekomster mottar departementet så lenge boreoperasjoner pågår, ukentlige rapporter fra rettighetshaveren. I tillegg til dette mottar departementet bergartsprøver, logger etc. Likeledes står departementet i daglig kontakt med rettighetshaveren så lenge boring pågår.

Industridepartementet er imidlertid avskåret fra å gi detaljerte opplysninger om resultatet av boringene, jfr. § 44 i kongelig resolusjon av 9. april 1965 vedrørende utforskning og utnyttelse av undersjøiske petroleumsforekomster. I forbindelse med forberedelsen av denne St. meld. tok departementet opp spørsmålet med samtlige rettighetshavere om å få tillatelse til å gi en karakteristikk av hvert enkelt borehull på den norske kontinentalsokkel. De fleste rettighetshavere har imidlertid stillet seg avvisende til denne tanke under henvisning til den store økonomiske verdi også karakteristikkene av et borehull vil ha for vedkommende selskap.

I henhold til § 44, 2. ledd i resolusjonen skal bestemmelsen om taushestplikt ikke være til hinder for at departementet avgir generelle uttalelser om virksomheten og mulighetene for forekomster. Departementet vil nedenfor gi en slik generell oversikt. Man understreker at dette er departementets oppfatning i skriven- de øyeblikk. Denne oppfatning kan imidlertid forandres i løpet av kort tid som følge av resultater fra nye borehull som forandrer bildet helt eller delvis, eller som følge av nye fortolkninger av det allerede eksisterende materiale.

2.

Hittil har undersøkelsesvirksomheten på den norske kontinentalsokkel hovedsakelig foregått i området syd for 62° n. br. Nord for dette området er det bare foretatt mer spredte undersøkelser. De geologiske forhold her er derfor foreløpig lite kjent. De resultater som foreligger, tyder imidlertid på at det også her forekommer sedimenter av betydelig tykkelse.

Geologisk sett kan den sydlige del av den norske kontinentalsokkel betraktes som den nord-østlige fortsettelse av Nordsjøbassenget. I likhet med resten av dette basseng er det også i den norske del avsatt betydelige mengder sedimenter som er yngre enn de bergarter man finner på land i Norge. Fordelingen og karakteren av disse sedimentene synes i den norske del å være noe forskjellig fra det man finner i de andre delene av Nordsjø-bassenget. Mulighetene for å finne petroleum på den norske kontinentalsokkelen trenger derfor ikke nødvendigvis å være identiske med de muligheter man har i andre deler av Nordsjøen. De viktigste geologiske hovedtrekk som karakteriserer den sydlige delen av den norske kon-

tinental sokkel, sett fra et petroleumsgeologisk synspunkt, kan for tiden sammenfattes i følgende punkter:

a) De tykkeste Tertiære sedimenter ligger i en sentral sone omkring midtlinjen mellom Norge og Skottland. Den maksimale tykkelse av disse sedimenter er i overkant av 3 500 m. De Tertiære formasjoner tynner ut i alle retninger fra sentrum av denne sonen. Både den betydelige tykkelse og karakteren av disse sedimenter gir muligheter for petroleumsforekomster.

b) Salt av Permisk alder forekommer i store deler av den norske kontinentalsokkel. Saltet har forårsaket tallrike saltstrukturer av forskjellige typer og utviklings-historie. Disse saltstrukturer har gitt opphav til flere forskjellige typer «feller» for eventuelle petroleumsforekomster.

c) I tillegg til saltstrukturene har man også strukturer av andre typer, bl. a. forårsaket av varierende sedimentasjonsforhold i tidligere geologiske tidsperioder, jordskorpebevegelser etc. Mulighetene for funn av petroleum er derfor ikke bare begrenset til de områder hvor det forekommer salt.

De geologiske forhold på den sydlige del av kontinentalsokkelen har vist seg å være så kompliserte at de ikke lar seg fullstendig undersøke ved boring av et begrenset antall hull. Flere hull er nødvendige før et enkelt felt kan vurderes. Likeledes er det nødvendig med omfattende og systematiske undersøkelser og boring over hele sokkelen, før man er i stand til å kunne vurdere de generelle muligheter for funn av petroleum på sokkelen i sin helhet.

På grunn av de kompliserte geologiske forhold vil en videre utforskning av området kreve betydelige investeringer.

3.

Det er hittil offentliggjort følgende funn på den norske kontinentalsokkel (opplysningene om funnene er delvis basert på opplysninger fra de respektive gruppers operatører):

a) Etter at St. meld. nr. 11 for 1968—69 ble fremmet, har Phillips-gruppen fullført hull nr. 2 (7/11—2) vest for det første hull i felt 7 blokk 11 (Cod-feltet). Testingen av dette hull ga i det vesentlige de samme resultater som det første hull — gass og kondensat. Gruppen har også boret et tredje hull (7/11—3) syd-øst for det første hull, men i dette hull fant gruppen bare mindre indikasjoner på petroleum. Et fjerde hull (7/11—4) i nord var også mislykket. Beregningen av de totale reserver basert på de utførte boringer viser at Cod-feltet for tiden ikke alene er kommersielt utnyttbart.

b) Murphy-gruppen fant tørr gass uten innhold av flytende hydrokarboner i felt 2 blokk

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

3 våren 1969. Foreløpige beregninger viser at funnet er vesentlig mindre enn det som ville være nødvendig for å gjøre legging av en rørledning økonomisk forsvarlig. Gruppen gjennomfører for tiden en økonomisk og geologisk studie.

c) Phillips-gruppen påbegynte boring av det første hull i felt 2 blokk 4 (2/4—1) 21. august 1969. Hullet ble avsluttet 16. september 1969 på grunn av tekniske problemer og uten at man nådde ned i de dybder hvor oljefunnet senere ble gjort.

Hull nr. 2 ca. 1 km syd for det første hull, ble påbegynt 18. september 1969 og avsluttet 23. desember 1969. I dette hull fant man store mengder olje på ca. 10 000 fots dyp (Ekkofisk-feltet). På grunn av værforholdene kunne testingen ikke fullføres og plattformen ble overført til den britiske kontinentalsokkel.

Plattformen kom tilbake 26. januar 1970 og boring av hull nr. 3 ble påbegynt. Dette borehull ble midlertidig oppgitt 1. juni 1970 ved avslutningen av testingen.

Forskjellige intervaller i en tykk produktiv sone er testet. Det beste resultatet ble oppnådd i et ca. 30 m tykt intervall der produksjonen var ca. 3 800 barrels olje pr. dag. Oljen har en spesifikk vekt på ca. 0,85 med meget lavt svovelinnhold. Det er imidlertid nødvendig å bore minst to hull til for å få bekreftet om de tolkninger man hittil har gjort av funnet, er riktige.

Av forskjellige praktiske årsaker har gruppen ikke foretatt en samlet testing av hele den produktive sone. Gruppen har imidlertid på bakgrunn av de enkelte testresultater anslått hullets produksjonskapasitet til ca. 10 000 barrels olje pr. dag (1 barrel = 159 liter). Departementet vil imidlertid peke på at man erfaringsmessig ikke vil kunne opprettholde det opprinnelige produksjonsnivå over feltets totale produksjonstid.

Et annet viktig punkt i den økonomiske vurdering av feltet er utnyttelsesgraden (recovery factor). De oljeførende lags egenskaper synes å tyde på at denne kan være relativt lav. Om dette kan man ikke få noenlunde sikre opplysninger før en betydelig mengde olje er produsert. Etter departementets vurdering antas feltet — på grunnlag av de opplysninger man i skrivende øyeblikk har — å være av en slik størrelse at det kan betraktes som kommersielt selv med en lav utnyttelsesgrad. Departementet vil imidlertid understreke at de opplysninger som boring av ytterligere hull i Ekkofisk-feltet gir, kan forandre denne tolkning. Man kan derfor ikke helt se bort fra at negative resultater i de neste hull, kan medføre at feltet alene ikke kan utnyttes kommersielt. Departementet ser imidlertid meget optimistisk på muligheten for

kommersiell utnyttelse av Ekkofisk-feltet. En kommersiell utnyttelse av feltet åpner også muligheten for produksjon av andre funn.

Som en veiledning for størrelsesordenen av de inntekter Norge vil få fra et eventuelt kommersielt utnyttbart Ekkofisk-felt, vil departementet nevne at de beregninger som er foretatt — basert på de opplysninger departementet har i skrivende øyeblikk — viser at inntekten sannsynligvis vil ligge mellom 100—500 millioner kroner pr. år over en 20—30 års produksjonsperiode. Beløpet er et gjennomsnittstall, og vil være vesentlig lavere til å begynne med, idet man fra produksjonen påbegynnes, mottar 10 pst. royalty av bruttoverdien av de utvundne produkter på produksjonsstedet inntil driften gir overskudd. Deretter vil man også få ca. 45 pst. i samlet skatt av rettighets-havernes overskudd.

4.

Industridepartementet har i tiden siden forrige Stortingsmelding fortsatt mottatt ansøkinger om undersøkelsestillatelse for petroleum. Disse tillatelser omfatter den norske kontinentalsokkel syd for 62° n.br., bortsett fra de blokker som det er meddelt utvinnings-tillatelse for. Tillatelsene gis for en 3-års periode.

I 1969 hadde 5 selskaper undersøkelsestillatelse:

A/S Norske Shell, Caltex-gruppen, A/S Petronord, Esso Exploration Norway Inc. og Norske Murphy Oil Company.

For 1970 har hittil følgende 4 selskaper søkt om eller opprettholdt sin undersøkelsestillatelse: A/S Petronord, Norske Murphy Oil Company, Esso Exploration Norway Inc. og A/S Norske Shell.

Formular for undersøkelsestillatelse for petroleum følger som vedlegg 4.

5.

I henhold til § 47 i kongelig resolusjon av 9. april 1965 kreves det skriftlig samtykke fra Industridepartementet til hel eller delvis overdragelse av undersøkelses- eller utvinnings-tillatelse for petroleum. Med hjemmel i denne bestemmelse har Industridepartementet samtykket i en del overdragelser av utvinnings-tillatelser. I vedlegg 1 har departementet gitt en å jourført og detaljert oversikt over rettighetshaverne til samtlige tildelte utvinnings-tillatelser.

Dessuten vil man nevne at Norske Fina A/S har fått departementets samtykke til å inngå en avtale med en norsk filial av American Petrofina Exploration Company. I henhold til denne avtale overdrar Norske Fina A/S sin andel av eventuell petroleum som måtte bli funnet på selskapets utvinnings-tillatelser, til den

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

norske filial av American Petrofina Exploration Company. Som vederlag for dette påtar det amerikanske selskap seg å skaffe til veie de midler og det utstyr som Norske Fina A/S trenger for å oppfylle sine forpliktelser i henhold til utvinningstillatelsene. Avtalen er begrunnet i utenlandske skattebestemmelser og berører ikke skatter og avgifter til den norske stat.

III. Meddelelse av nye utvinningstillatelser for petroleum.

1.

Industridepartementet utlyste 21. mai 1968 68 blokker på kontinentalsokkelen syd for 62° n.br. for ansøking om utvinningstillatelse, jfr. vedlegg 2 til St. meld. nr. 11 for 1968—69. Ved ansøkningsfristens utløp 5. september s. å. var det innkommet 10 ansøkinger fra følgende søkere:

Amoco/Noco-gruppen
Esso Exploration Norway Inc.
Murphy-gruppen
A/S Norske Shell
Norwegian Gulf Oil Production Company
A/S Petronord
Phillips-gruppen
J. P. Rinde
Syracuse Oils Norge A/S og
Texaco/Socal-gruppen.

2.

Ved brev av 7. september 1968 anmodet Industridepartementet Statens oljeråd om å gjennomgå de innkomne ansøkinger og fremme en innstilling til departementet med forslag til fordeling av blokker til søkerne og forslag til arbeidsprogram.

Statens oljeråd hadde i brev av 23. august 1968 tatt opp spørsmålet om deltagerrett for staten i forbindelse med utlysningen av blokker. Etter at spørsmålet om statsdeltagelse hadde vært forelagt Regjeringen, fikk Statens oljeråd ved brev av 10. desember 1968 samtykke til å forhandle med søkerne om en slik deltagelse ved meddelelsen av nye blokker.

3.

Forhandlingene med søkerne har vært meget kompliserte og tatt lang tid bl. a. på grunn av spørsmålet om deltagerrett for staten. Av denne grunn og under hensyntagen til de øvrige oppgaver som Statens oljeråd var pålagt, anmodet Oljerådet i september 1969 om å bli fritatt fra å fullføre de gjenstående forhandlinger. Departementet samtykket i dette ved brev av 24. september 1969. De videre forhandlinger har med én unntagelse, vært drevet i departementets regi.

4.

Resultatet av forhandlingene er at 5 ansøkinger er innvilget og utvinningstillatelse meddelt. En ansøking er avslått, da man ikke kom til enighet om arbeidsprogram og de øvrige betingelser, 3 ansøkinger er frafalt fra søkerne side, mens ansøkingen fra Syracuse Oils Norge A/S fremdeles er under behandling. Forhandlingene angår bl. a. spørsmålet om statsdeltagelse.

5.

Under forhandlingene er samtlige søkere blitt forelagt spørsmålet om statsdeltagelse ved tildeling av blokkene. Siden det i Industridepartementets kunngjøring av 21. mai 1968 ikke er nevnt noe om slik statsdeltagelse, fant man det riktig å stille søkerne overfor 2 alternative forslag til meddelelse av utvinningstillatelse — med og uten statsdeltagelse. I det førstnevnte tilfelle ble opptil 4 blokker av selskapets høyeste prioritet tilbudt. I det andre tilfelle ble det tilbudt 1 eller 2 blokker, basert på forholdene i hvert enkelt tilfelle, men av lav eller laveste prioritet etter selskapenes vurdering.

Enkelte selskaper hadde imidlertid søkt om et lite antall blokker. Dette, sammen med mange ansøkinger om de samme blokker, gjorde det i enkelte tilfelle umulig å tilby blokker etter begge alternativer. Noen selskaper ble derfor bare tilbudt 1 blokk med statsdeltagelse.

Flere selskaper har påpekt det uheldige i at det etter at kunngjøringen var foretatt, ble krevet statsdeltagelse uten at dette var nevnt i utlysningen. Departementet vil for fremtiden i utlysningen presisere de vilkår som vil bli krevet for meddelelse av utvinningstillatelse.

6.

Følgende utvinningstillatelser er meddelt ved kongelig resolusjon, jfr. vedlagte kart over kontinentalsokkelen syd for 62° n.br. hvor de blokker søkerne er tildelt, er inntegnet. Kartet viser også de blokker som ble tildelt i 1965:

- A. A/S Petronord på vegne av
Elf Norge A/S (operatør)
Norsk Hydro A/S
Total Marine Norsk A/S
Aquitaine Norge A/S
(4 tillatelser — 4 blokker meddelt ved kongelig resolusjon av 23. mai 1969).
a) Tillatelse nr. 023 — felt 3 blokk 7
b) Tillatelse nr. 024 — felt 25 blokk 1
c) Tillatelse nr. 025 — felt 15 blokk 3
d) Tillatelse nr. 026 — felt 25 blokk 2

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

Tillatelsene er meddelt på betingelser som fremgår av kongelig resolusjon av 9. april 1965. I tillegg til disse betingelser er det oppnådd avtale med A/S Petronord om at staten skal ha rett til å delta i kommersielt utnyttbare petroleumsfunn med en andel på henholdsvis 12 pst., 9 pst. eller 5 pst avhengig av hvilken andel Norsk Hydro A/S har i vedkommende tillatelse på det tidspunkt statens deltagerrett blir aktuell. Denne opsjonsrett må staten utøve innen 12 måneder etter at selskapet har funnet en forekomst å være kommersielt utnyttbar. Selv om staten benytter seg av sin opsjonsrett til å delta i utnyttelsen av vedkommende funn, skal staten imidlertid etter avtalen ikke betale noe kontant før kommersiell produksjon er påbegynt og statens andel av samtlige tidligere påløpne omkostninger er dekket fullt ut av statens andel av petroleumsproduksjonen. Først fra dette øyeblikk skal staten være med å betale kontant de videre utgifter til produksjon av forekomsten. Staten har samtidig krav på å motta sin andel av den nevnte produksjon. Opplegget innebærer således at A/S Petronord bærer den vesentlige del av den økonomiske risiko ved avtalen. Til gjengjeld må staten tåle en rentebelastning for de beløp A/S Petronord har forskuttert for staten. Av denne grunn har staten adgang til når som helst å innfri sin gjeld ved kontant innbetaling.

Fra det tidspunkt staten har utøvet sin deltagerrett, deltar den i beslutningene i A/S Petronord på samme måte som de øvrige deltagerne i selskapet. Staten har imidlertid i hele perioden fra undersøkelsenes påbegynnelse til produksjonens avslutning adgang til alle opplysninger som de øvrige deltagere i gruppen mottar om undersøkelse og boring innen det område som dekkes av utvinningstillatelsene.

På grunn av de mange kompliserte spørsmål som må løses ved at staten får en slik opsjonsrett, ble det ved tildelingen av tillatelsene utarbeidet en foreløpig Protokoll som innen 31. desember 1970 skal være avløst av en detaljert avtale bygget på prinsippene fastlagt i protokollen.

Kopi av utvinningstillatelse nr. 023 med bilag følger som uttrykt vedlegg.

B. Esso Exploration Norway Inc.

(4 tillatelser — 4 blokker meddelt ved kongelig resolusjon av 23. mai 1969).

- a) Tillatelse nr. 027 — felt 25 blokk 8
- b) Tillatelse nr. 028 — felt 25 blokk 10
- c) Tillatelse nr. 029 — felt 15 blokk 6
- d) Tillatelse nr. 030 — felt 30 blokk 10

Tillatelsene er meddelt på betingelser som fremgår av kongelig resolusjon av 9. april 1965. I tillegg er det oppnådd avtale med Esso

Exploration Norway Inc om at selskapet foruten de vanlige avgifter i henhold til nevnte kongelig resolusjon, også skal betale til staten et beløp tilsvarende 17½ pst. av selskapets netto fortjeneste ved salg av petroleum fra funn under hver enkelt utvinningstillatelse. Slik betaling skal først skje etter at selskapet har fått dekket de omkostninger og investeringer det har hatt i det konsesjonsområde som vedkommende tillatelse omfatter.

Denne avtale gir ikke staten noen deltagerrett, men øker det økonomiske utbytte av et eventuelt petroleumsfunn. Staten tar heller ingen økonomisk risiko ved avtalen.

Kopi av utvinningstillatelse nr. 027 med bilag følger som uttrykt vedlegg.

C. Phillips-gruppen bestående av

Phillips Petroleum Company Norway (operatør)

Norske Fina A/S

Norsk Agip A/S

(1 tillatelse — 1 blokk meddelt ved kongelig resolusjon av 23. mai 1969).

- a) Tillatelse nr. 031 — felt 2 blokk 10.

Tillatelsen er meddelt på betingelser som fremgår av kongelig resolusjon av 9. april 1965. I tillegg er det oppnådd avtale om at staten foruten de vanlige avgifter i henhold til nevnte kongelig resolusjon, også skal ha rett til å delta med inntil 17½ pst. i kommersielt utnyttbare funn på den nevnte blokk. Denne opsjonsrett må staten utøve innen 9 måneder etter at gruppen har funnet forekomsten å være kommersielt utnyttbar og har underrettet staten om dette. Etter avtalen bærer Phillips-gruppen alle utgifter frem til det tidspunkt hvor det konstateres at det foreligger et kommersielt funn som gruppen bestemmer seg til å utnytte. Fra dette tidspunkt må staten — så fremt den gjør sin deltagerrett gjeldende — være med å betale kontant sin andel av utgiftene til utvikling og produksjon av forekomsten. Til gjengjeld skal staten motta en tilsvarende andel av produsert petroleum, dog slik at 50 pst. av statens andel av petroleumsproduksjonen skal gå til dekning av statens del av de utgifter som er påløpet til undersøkelse og boring før funnet ble gjort, inntil disse er dekket.

Fra det tidspunkt staten har gjort sin deltagerrett gjeldende, blir den å betrakte som deltager i Phillips-gruppen på linje med de øvrige deltagere i gruppen. Også før dette tidspunkt har staten visse rettigheter, bl. a. til å motta de samme informasjoner som de øvrige deltagere i gruppen mottar.

Kopi av utvinningstillatelse nr. 031 m/bilag følger som uttrykt vedlegg.

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m. m.

D. *Amoco/Noco-gruppen* bestående av
Amoco Norway Oil Company (operatør)
Amerada Petroleum Corporation of Norway
Texas Eastern Norwegian, Inc.
Norwegian Oil Consortium A/S & Co.

(2 tillatelser — 2 blokker meddelt ved kongelig resolusjon av 30. mai 1969).

a) Tillatelse nr. 032 — felt 2 blokk 9

b) Tillatelse nr. 033 — felt 2 blokk 11

Tillatelsene er meddelt på betingelser som fremgår av kongelig resolusjon av 9. april 1965. I tillegg til dette er det oppnådd avtale om at selskapene i gruppen skal betale til staten et beløp tilsvarende 10 pst. av sin nettofortjeneste ved salg av petroleum fra funn under hver enkelt tillatelse. Slik betaling skal først skje etter at selskapene har fått dekket de omkostninger og investeringer de har hatt i det konsesjonsområde tillatelsen omfatter.

Avtalen gir ikke staten noen deltagerrett, men øker statens utbytte av et eventuelt kommersielt utnyttbart funn. Etter denne avtale vil staten fra tildelingen av tillatelsene bl. a. motta de samme informasjonen som de øvrige deltagere i gruppen. Staten har også rett til å delta i gruppens operasjonsmøter uten stemmerett.

Kopi av tillatelse nr. 032 m/ bilag følger som uttrykt vedlegg.

E. *A/S Norske Shell*.

(2 tillatelser — 2 blokker meddelt ved Kronprinsregentens resolusjon av 14. november 1969).

a) Tillatelse nr. 034 — felt 30 blokk 5

b) Tillatelse nr. 035 — felt 30 blokk 11.

Tillatelsen er meddelt på betingelser som fremgår av kongelig resolusjon av 9. april 1965. Det er dessuten oppnådd visse tilleggs-vilkår, bl. a. har selskapet forpliktet seg til å være departementet behjelpelig med utdanning av personell innen petroleumssektoren. Dette er begrenset til Oljekontorets personell.

Formular for utvinningstillatelse for petroleum følger som vedlegg 5.

7.

Hensikten med utlysningen av 21. mai 1968 var som kjent å gi et mindre antall blokker til selskaper som allerede hadde utvinningstillatelse på den norske kontinentalsokkel. Uten en slik tildeling ville antagelig flere av selskapene måtte ha nedlagt sin virksomhet på den norske kontinentalsokkel som følge av manglende arbeidsoppgaver. Tildelingen av de nye utvinningstillatelser vil også gi staten anledning til å prøve forskjellige former for tilleggsavtaler. I henhold til de inngåtte avtaler om statsdeltagelse (avtalene med A/S Petronord og Phillips-gruppen) vil staten bl. a. i tillegg til et større økonomisk utbytte av eventuelle utnytt-

bare funn, oppnå å skaffe seg ytterligere erfaring fra petroleumsindustrien. Departementet anser dette for nødvendig bl. a. for bedre å kunne kontrollere og tilrettelegge undersøkelse etter og utvinning av petroleum på den norske kontinentalsokkel på den for Norge mest hensiktsmessige og fordelaktige måte. Avtalene om en andel av selskapenes nettofortjeneste (avtalene med Esso og Amoco/Noco-gruppen) vil gi staten en økning i inntektene fra eventuelle petroleumsfunn på de blokker som dekkes av disse avtaler. Avtalen med Esso om 17½ pst. «net profit interest» medfører således at Norges antatte inntekt av petroleumsfunn stiger fra ca. 56 pst. til ca. 63 pst. av selskapets overskudd før skatt av vedkommende funn, regnet over funnets hele produksjonstid. Prosentandelen i avtalene med A/S Petronord og Amoco/Noco-gruppen er satt lavere enn de andre avtaler p. g. a. den norske deltagelse i disse grupper.

Ved tildelingen av utvinningstillatelser har departementet lagt til grunn søkernes finansielle styrke og praktiske erfaring i oljeleting. Likeledes er det lagt stor vekt på søkernes borevirksomhet på den norske kontinentalsokkel. Departementet har også tatt hensyn til hvor vidt søkerne ved markedsføring i Norge, bygging av raffinerier, bruk av norske skip eller på annen måte har bidratt til eller vil bidra til å styrke Norges økonomi generelt. Videre har departementet lagt stor vekt på i hvilken utstrekning norske interesser har deltatt. Ved utvelgelsen av blokker har man tatt hensyn til den av søkeren oppgitte preferanse. Et vesentlig moment ved tildelingen har vært at søkerne har måttet forplikte seg til å bore minst ett hull pr. blokk. Videre at hver tillatelse ikke skal omfatte mer enn én blokk. Dette har bl. a. betydning i forbindelse med plikten til å tilbakelevere minst halvparten av hvert konsesjonsområde innen ni år etter tildelingen.

8.

Industridepartementet har engasjert et utenlandsk petroleumskonsulentfirma til å gjennomgå og vurdere de inngåtte avtaler om statsdeltagelse.

IV. Sikkerhetsforskrifter, delegasjon av myndighet, forurensningsproblemer m. v.

1.

Ved kongelig resolusjon av 25. august 1967 ble det fastsatt sikkerhetsforskrifter m. v. for undersøkelse og boring etter undersjøiske petroleumsforekomster på den norske kontinentalsokkel. Resolusjonen er inntatt i et særtrykk av lovgivning vedrørende kontinentalsokkelen, utgitt av Industridepartementet i januar 1970. Et eksemplar følger som uttrykt vedlegg.

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

De ovennevnte sikkerhetsforskrifter inneholder bl. a. generelle regler for utførelse av seismiske undersøkelser, for boreplattformers konstruksjon, utstyr, bemanning m. v. og regler av rent petroleumsteknisk karakter. Til å påse at reglene for seismiske undersøkelser overholdes, benyttes inspektører fra Fiskeridirektoratet, som siden 1964 har forestått kontrollen med slike undersøkelser. Kontrollen med at de øvrige reglene blir overholdt, foretas av en del institusjoner som er omtalt nedenfor.

I januar 1968 nedsatte Industridepartementet et utvalg til å se nærmere på den praksis som var fulgt i forbindelse med kontroll av virksomhet i tilknytning til boring på kontinentalsokkelen, jfr. St. meld. nr. 11 for 1968—69, side 3. Utvalget avga sin innstilling i mars s. å. I samsvar med innstillingen delegerte Industridepartementet, ved brev av 11. juli 1969, tilsynsmyndighet for den nevnte virksomhet til Sjøfartsdirektoratet, Direktoratet for statens arbeidstilsyn, Luftfartsdirektoratet, Helse- og sosialdepartementet, Teledirektoratet, Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen, Sprengstoffinspeksjonen og Statens strålehygieniske institutt, på de områder som faglig sett hører under vedkommende institusjons arbeidsområde. Sjøfartsdirektoratet ble i tillegg delegert myndighet til å koordinere førstegangs inspeksjoner og større periodiske inspeksjoner av boreplattformer, samt å gi den formelle tillatelse til bruk av plattformene. Den petroleumstekniske kontroll foretas fortsatt av Industridepartementets inspektører.

Delegasjonsvedtaket medfører at den enkelte institusjon på eget initiativ kan fastsette detaljforskrifter, foreta inspeksjon, utferdige pålegg o. l. Tidligere hadde institusjonene bare fungert som konsulenter for Industridepartementet. Avgjørelser tatt av institusjonen kan imidlertid påklages til Industridepartementet.

Til å ta seg av praktiske problemer som måtte oppstå etter delegasjonsvedtakets ikrafttreden og som et middel til å gjøre den nye tilsynsordningen så effektiv som mulig, er det dannet en samarbeidskomité med representanter fra de forskjellige kontrollorganer.

2.

De forskrifter man har i dag for virksomheten på kontinentalsokkelen, dekker undersøkelsesfasen, dvs. den virksomhet som går forut for utvinningen av et eventuelt kommersielt utnyttbart funn. Industridepartementet mener imidlertid at tiden nå er inne til å utarbeide forskrifter for den virksomhet som følger med produksjon av petroleum. Slike forskrifter vil omhandle produksjonsplattformers konstruksjon og utstyr, rørledninger og lagringsanlegg på havbunnen. Likeledes vil det

være nødvendig med regler for en hensiktsmessig utnyttelse av petroleumforekomster, herunder regler som tar sikte på å forhindre at en petroleumforekomst ødes (conservation).

Til å utarbeide forslag til de nevnte forskrifter ble det ved Kronprinsregentens resolusjon av 22. mai 1970 oppnevnt et utvalg med følgende sammensetning:

Ekspedisjonssjef Jens Evensen, formann
Konsulent Lars Oftedahl Broch
Høyesterettsadvokat Helge Haavind
Overingeniør Kristian M. Walentin og
Sivilingeniør Einar Wathne.

Utvalget har fått følgende mandat:

a) Utarbeide forslag til sikkerhetsforskrifter for konstruksjon og vedlikehold av produksjonsplattformer og produksjonsutstyr.

b) Utarbeide forslag til sikkerhetsforskrifter for konstruksjon og vedlikehold av rørledninger og lagringsanlegg på havbunnen.

c) Utarbeide retningslinjer for hvordan petroleumforekomster skal utnyttes, herunder regler som tar sikte på å forhindre at en petroleumforekomst ødes (conservation).

d) Foreslå nødvendige spesialistgrupper som skal foreta detaljstudier og utarbeide forslag til detaljforskrifter i forbindelse med utvinning og ilandføring av petroleum. Utvalget skal koordinere disse grupperes arbeid. Gruppene avgir uttalelse til utvalget.

3.

I forbindelse med boring etter og produksjon av petroleumforekomster vil man alltid stå overfor den mulighet at virksomheten kan forårsake forurensning av havet og luften. Olje som lekker ut i havet vil være den mest alvorlige form for forurensning. Problemet har særlig tre sider:

a) For det første må det søkes unngått at forurensning finner sted. Departementet har derfor ved kgl. res. av 25. august 1967 gitt sikkerhetsforskrifter for undersøkelse og boring etter petroleum. Hovedprinsippet etter disse regler er at rettighetshaveren skal ta alle nødvendige skritt for å holde hullet under full kontroll til enhver tid (§ 45). Det er videre gitt regler om det petroleumstekniske utstyr og hvordan boringen skal utføres. I tillegg kan nevnes at før boring kan påbegynnes, skal et fullstendig boreprogram være forelagt for departementet. Industridepartementet gjennomfører ved sine inspektører kontroll med virksomheten. På tross av dette kan man ikke se bort fra at det kan forekomme uhell.

b) I tilfelle lekkasje, utblåsing av olje etc., skal rettighetshaveren etter nevnte § 45 øyeblikkelig ta alle nødvendige skritt for å bringe hullet under kontroll. Likeledes skal han straks sørge for at alle skader så vidt mulig

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m. m.

utbedres. Rettighetshaveren er således også ansvarlig for å rense opp eventuell forurensning.

c) Når det gjelder spørsmålet om å etablere den nødvendige offentlige beredskap mot oljeforurensning av havet og å begrense omfanget av oljeskader, er dette Oljevernrådets (Fiskeridepartementets) ansvarsområde. Da petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen imidlertid er en potensiell forurensningskilde, har Industridepartementet som sakkyndig på denne virksomhet, anmodet Fiskeridepartementet om å bli representert i Oljevernrådet. Dette og andre spørsmål i forbindelse med oljeforurensning av sjøen er tatt opp med Fiskeridepartementet. Videre arrangerte Industridepartementet et møte om forurensningsproblemer 9. april 1970, hvor representanter for petroleumsvirksomheten, Fiskeridepartementet og Fiskeridirektoratet var til stede. North Sea Operators Committee Norway meddelte på møtet at de hadde nedsatt en undergruppe til å studere på hvilken måte petroleumsvirksomheten best kan bekjempe oljeforurensning av sjøen. Det er nå opprettet kontakt om forurensningsproblematikken mellom Fiskeridepartementet og petroleumsvirksomheten.

V. Vitenskapelig utforskning m. m.

1.

Ved kongelig resolusjon av 31. januar 1969 ble det gitt regler for vitenskapelig undersøkelse etter undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel, i det vesentlige i overensstemmelse med innstilling fra Statens oljeråd. Resolusjonen er inntatt i særtrykket om lovgivning som oversendes som uttrykt vedlegg. Industridepartementet er i resolusjonen bemyndiget til å gi tillatelse til slike undersøkelser.

Hensikten med å innføre regler for vitenskapelige undersøkelser på kontinentalsokkelen er å føre en viss kontroll med den vitenskapelige aktivitet som drives på kontinentalsokkelen og at resultatene kommer Norge til gode. Reglene har også betydning for å hindre at det oppstår konfliktsituasjoner mellom vitenskapelig utforskning og undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster. Det er likeledes nødvendig med regler for å dekke de sikkerhetsmessige hensyn.

I henhold til den nevnte kongelige resolusjon ble det i 1969 meddelt følgende tillatelser til vitenskapelige undersøkelser etter undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel:

Tillatelse nr. 1. Lamont-Doherty Geological Observatory, USA.

Tillatelse nr. 2. Bundesanstalt für Bodenforschung, Vest-Tyskland.

Tillatelse nr. 3. Universitetet i Bergen.

Tillatelse nr. 4. Universitetet i Bergen.

Tillatelse nr. 5: Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Forskningsråd.

Tillatelse nr. 6. Ministry for Agriculture, Fisheries and Food og Grant Institute of Geology, Storbritannia.

Undersøkelsene, som skulle utføres i henhold til tillatelse nr. 6, ble ikke utført.

Områdene for undersøkelsene i 1969 fremgår av vedlagte kart.

For tildeling av undersøkelsestillatelser er det en betingelse at alle resultater av undersøkelsene skal tilstilles Industridepartementet. Ved utenlandske ekspedisjoner har man betinget seg at norske institusjoner skal ha adgang til å delta i undersøkelsene.

Industridepartementet er for tiden i ferd med å utarbeide et system som sikrer en for Norge mest mulig effektiv utnyttelse av de resultater som oppnås ved undersøkelsene.

2.

Det er siden 1967 utført en rekke norske undersøkelser på kontinentalsokkelen for midler bl. a. fra Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Forskningsråd. Undersøkelsene har dels vært utført av forskjellige norske vitenskapelige institusjoner, dels i NTNf's egen regi. De områder som har vært gjenstand for undersøkelser er vist på vedlagte kart over vitenskapelige undersøkelser.

Norges geologiske undersøkelse har fortsatt sine flymagnetiske undersøkelser og har i 1969 fløyet 33 500 profilkm. Jordskjelvstasjonen ved Universitetet i Bergen har foretatt seismiske undersøkelser i flere områder nord for 62° n. br. Universitetet i Bergen har også utført maringeologiske undersøkelser i områdene mellom Frøyabanken og Haltenbanken og mellom Haltenbanken og Sklinnabanken. Fiskeridirektoratets Havforskningsinstitutt har utført marinbiologiske undersøkelser i de samme områder.

NTNF har videre engasjert prospekteringsfirmaet Compagnie Générale de Géophysique, Paris, til å utføre refleksjons-seismiske undersøkelser i området mellom Møre og Lofoten (ialt ca. 600 profilkm).

Foruten de ovennevnte undersøkelser som er finansiert av NTNf, har også norske forskere deltatt i de 2 utenlandske ekspedisjoner, undersøkelsestillatelse nr. 1 og 2.

Den første bevilgning til NTNf for undersøkelser av kontinentalsokkelen ble gitt våren 1967 ved en tilleggsbevilgning på kr. 562 000, kfr. St. prp. nr. 125 for 1966—67. Utgiftene i de senere år er dekket over NTNf's vanlige budsjett. Til utgangen av 1969 har NTNf anvendt ialt 3,8 millioner kroner til undersøkel-

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

sene. For 1970 har NTNF foreslått et program til 5,3 millioner kroner, hvorav 2,3 millioner kroner vil bli dekket over NTNF's vanlige budsjett. I St. prp. nr. 139 for 1969—70 Om tilleggsbevilgning til Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Forskningsråd er det foreslått en bevilgning på 3 millioner kroner til dekning av resterende utgifter for gjennomføringen av programmet for 1970.

Programmet tar sikte på å øke vår viten om kontinentalsokkelen, og utdannelse av personell som behersker de forskjellige faglige disipliner som kreves for undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster.

Forslaget til program for 1970 omfatter bl. a.:

- flymagnetiske undersøkelser
- refraksjonsseismiske undersøkelser og kontinuerlig profilering
- maringeologiske og -biologiske undersøkelser
- regionalgeologiske og sedimentologiske undersøkelser
- refleksjonsseismiske undersøkelser.

Til å lede og koordinere NTNF's undersøkelser på kontinentalsokkelen har NTNF i samarbeid med departementet oppnevnt en Prosjektkomité bestående av:

Dr. sivilingeniør Knud-Endre Knudsen, formann
Direktør Tore Gjelsvik og
Underdirektør Thorgrim Haga.

NTNF har likeledes opprettet et Kontinentalsokkelkontor til å forstå det daglige arbeid med undersøkelsene etc. NTNF har hittil tildelt 15 stipendier til nordmenn for videreutdannelse innen forskjellige virksomheter på kontinentalsokkelen.

3.

Etter anmodning fra Industridepartementet oppnevnte Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Forskningsråd (NTNF) i september 1967 et utvalg for utforskning av kontinentalsokkelen. Utvalgets medlemmer var:

Prof. Håkon Mosby, Universitetet i Bergen, formann
Dir. Laurits Bjerrum, Norges geotekniske institutt
Prof. Jens A. W. Bugge, Universitetet i Oslo
Gen.dir. Johan B. Holte, Norsk Hydro A/S
Gen.dir. Martin Siem, Akers mek. Verksted A/S, og
Prof. Nils Spjeldnæs, Aarhus Universitet.
Utvalgets mandat var:

«Med utgangspunkt i de generelle vitenskapelige interesser og de perspektiver en ut-

forskning av kontinentalsokkelen åpner for næringslivet skal utvalget utarbeide en plan for utforskning av den norske kontinentalsokkel og dens naturressurser.»

Det var videre forutsatt at så snart utvalget hadde avgitt sin innstilling, skulle det, som en videreføring av utvalgets arbeid, organiseres en prosjektgruppe som kunne ta ansvaret for gjennomføringen av de planer for utforskning som blir vedtatt.

Utvalget avga sin innstilling til NTNF 14. desember 1968. (Innstillingen følger som uttrykt vedlegg.) Våren 1969 ble innstillingen oversendt Industridepartementet, som sendte den til uttalelse til berørte institusjoner og departementer. Saken ble kort omtalt i St. prp. nr. 1 for budsjettåret 1970 og St. prp. nr. 139 for 1969—70 «Om tilleggsbevilgning til Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Forskningsråd for undersøkelser av kontinentalsokkelen».

Utvalget uttaler bl. a.:

«Utvalget har vurdert mulighetene for et sterkere norsk engasjement i utforskningen av vår kontinentalsokkel. En selvstendig norsk aktivitet på dette område er etter vår oppfatning en nødvendig forutsetning for at man på lengre sikt skal kunne sikre den norske interessen i en utnyttelse av kontinentalsokkelen på den for landet som helhet beste måte. Ved slike undersøkelser vil det bygges opp en faglig kompetanse i landet, som våre myndigheter vil ha behov for ved utformingen av den fremtidige konsesjonspolitikk og som også vil være nødvendig for de norske bedrifter som har engasjert seg på dette område. Utvalget legger derfor stor vekt på at de forskjellige høyere læreanstalter settes istand til å bygge opp en undervisningskapasitet innenfor disse fagområder. Vi legger også meget stor vekt på at norske vitenskapelige institusjoner settes i stand til å delta i den vitenskapelige utforskningen av kontinentalsokkelen. Det er etter vår mening ikke tilfredsstillende at en slik kartlegging av landet blir overlatt utenlandske vitenskapsmenn.»

Utvalgets innstilling er ikke enstemmig, idet professor Spjeldnæs har en særuttalelse.

I innstillingen går utvalget inn for to typer utforskning. Den første gjelder et undersøkelsesprogram med sikte på å undersøke muligheten for petroleumsforekomster i området nord for 62° n.br. Dette program omfatter arbeider som er planlagt å gå forut for meddelelse av undersøkelses- og utvinningstillatelser for petroleum. Utvalget har som målsetting for disse undersøkelser tatt sikte på et opplegg som både muliggjør et sterkere norsk engasjement i den videre prospektering og tilfredsstiller myndighetenes behov for geologiske informasjon som grunnlag for disponering av sokkelområdene nord for 62° n.br. Utvalget er oppmerksom på at petroleumslovgiv-

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

ningen gjør det mulig å få slike informasjoner fra utenlandske oljeselskaper hvis området åpnes for undersøkelsestillatelser, men understreker at myndighetene etter en slik invitasjon overfor petroleumsindustrien ikke lenger står helt fritt i disponeringen.

Utvalget sier om disse forundersøkelser:

«Når planene nå skal legges for utforskningen av et helt nytt område, mener utvalget at de synspunkter som er nevnt innledningsvis er så tungtveiende for de norske interesser, at man finner å måtte tilrå at det nord for 62° N utføres omfattende forundersøkelser under en sentral norsk ledelse. Forutsetningen for et slikt opplegg må være at det i denne undersøkelsesperioden ikke åpnes for undersøkelsestillatelser. Denne utforskning bør skje innenfor rammen av den foreliggende oljelovgivning som er tilstrekkelig fleksibel til å dekke de fleste behov.»

Den annen type utforskning gjelder de øvrige undersøkelser av vitenskapelig og næringsmessig interesse, herunder utvidelse av vår generelle viten om kontinentalsokkelen. Den inkluderer også undersøkelser etter mineralforekomster og dekker flere fagområder som geologi, geofysikk, oseanografi og biologi.

En viktig del av programmet er utdanning av personell. Det tas her sikte på utdanning av vitenskapelig personell og utdanning av norsk ekspertise innen undersøkelse etter og utvinning av petroleum.

Utvalget har satt opp en oversikt over utgiftene for en femårsperiode for den foreslåtte utforskning. Det regner med at programmets gjennomføring vil være av størrelsesorden noe over 30 mill. kroner (1968-priser). Dette beløp inkluderer refleksjons-seismiske undersøkelser til ca. 20 mill. kroner, fordelt på områdene Mørebanken—Trænabanken.

4.

I mars 1970 anmodet departementet de institusjoner som deltar i utforskningen av kontinentalsokkelen, om deres syn på visse hovedspørsmål vedrørende den fremtidige utforskning av kontinentalsokkelen, så som spørsmålet om etter hvilke hovedretningslinjer utforskningen skal drives, hvilket omfang den bør ha og hvordan utforskningen mest hensiktsmessig kan organiseres. Departementet har mottatt uttalelser fra: Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen, Norges Tekniske Høgskole, Norges geologiske undersøkelse, Norsk Polarinstitutt og Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Forskningsråd.

Det fremgår av svarene fra de forespurte institusjoner at samtlige anser det som meget ønskelig og nødvendig at den vitenskapelige

aktivitet på kontinentalsokkelen blir øket betydelig. Det er likeledes full enighet om at man snarest mulig bør legge forholdene til rette for utdanning av personell og utvikling av «Know-how» på de forskjellige fagområder som er aktuelle ved undersøkelse etter og utnyttelse av naturforekomster på kontinentalsokkelen.

Når det gjelder organiseringen av arbeidet, er det divergerende meninger. Flertallet av de forespurte institusjoner fremhever at det er meget viktig at det blir skilt skarpt mellom rene vitenskapelige undersøkelser og mer kommersielt betonte prosjekter.

Det ligger utenfor rammen av denne melding å komme nærmere inn på de forskjellige institusjoners syn og konkrete forslag. Departementet vil imidlertid arbeide videre med de spørsmål som er reist i de forskjellige uttalelsene, og man vil eventuelt komme tilbake til problemene i en egen melding.

VI. Undersøkelse etter andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum.

De kommersielt betonte undersøkelser på den norske kontinentalsokkel har til nå vært rettet mot petroleum.

Det er for tiden en sterkt økende interesse for å undersøke etter andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum (undersjøisk grubedrift m.v.). Industridepartementet har i den senere tid mottatt henvendelser fra både norske og utenlandske selskaper om å få tillatelse til å utføre slike undersøkelser på den norske kontinentalsokkel.

Flere selskaper har uttrykt ønske om å foreta undersøkelser allerede sommeren 1970. Departementet fant det derfor riktig å gi midlertidige regler for undersøkelse etter slike undersjøiske naturforekomster, slik at undersøkelsene kan begynne sommeren 1970. Disse regler er fastsatt ved Kronprinsregentens resolusjon av 12. juni 1970 (vedlegg 6). De midlertidige regler omfatter bare undersøkelser og gjelder inntil endelige regler er utarbeidet. Tillatelse til slike undersøkelser kan tildeles norske statsborgere, selskaper m.v.

Ved Kronprinsregentens res. av 22. mai 1970 er det oppnevnt et utvalg med mandat å fremme forslag til regler for undersøkelse etter og utvinning av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum.

Utvalgets sammensetning er slik:

Høyesterettsdommer Per Tønseth, formann
Direktør Holger Fangel,
Seksjonsleder Fredrik Hagemann,
Kommandørkaptein Ole B. Hatlem,
Avdelingsleder, dr. phil. Birger Rasmussen,
Byråsjef Hans Im. Ross.

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

VII. Departementets organisasjon for behandling av saker vedrørende undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster m. v.

1.

Departementet fant allerede i 1966 det nødvendig å opprette et Oljekontor med arbeidsområde omfattende alle saker vedrørende undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske petroleumforekomster på kontinentalsokkelen, samt undersøkelse etter og utvinning av petroleum på Svalbard. Senere er arbeidsområdet utvidet til å omfatte også andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum. Disse saker behandles i samarbeid med Bergverkskontoret. Ved St. prp. nr. 134 for 1968—69 ble det gitt en tilleggsbevilgning til engasjement av geologisk personell etc. i Oljekontoret.

Kontoret ledes av en byråsjef og personalet for øvrig består av 2 sivilingeniører, 1 juridisk konsulent, 4 geologer, 1 tegner, 1 kontorfullmektig og 1 kontorassistent. Til kontoret er dessuten knyttet en utenlandsk petroleumssakkyndig på kontrakt. Under ledelse av Oljekontoret arbeider videre en ingeniør og en laborant ved Norges geologiske undersøkelse i Trondheim.

Oljekontoret er oppdelt i 3 seksjoner:

En juridisk/administrativ seksjon, en petroleumsteknisk seksjon og en petroleumsgelogisk seksjon.

Kontoret er midlertidig opprettet og personalet engasjert. Denne organisasjonsform er benyttet fordi man ikke ennå vet om det vil bli permanent virksomhet på kontinentalsokkelen. Såfremt kommersiell utnyttelse blir besluttet, må kontorets bemanning styrkes betydelig. På lengre sikt vil den nåværende organisasjonsform med et kontor i departementet være lite hensiktsmessig. Det vil isåfall kunne bli aktuelt å opprette et eget direktorat for kontinentalsokkelsaker, eventuelt også et eget statselskap til å forestå statens forretningsmessige interesse i utvinning av petroleum, såfremt det gjøres et kommersielt funn av petroleum på en eller flere av de blokker hvor staten har deltagerrrett, jfr. kapittel III.

2.

Statens oljeråd ble første gang oppnevnt ved kgl. res. av 9. april 1965. Ved Regjeringens resolusjon av 6. november 1969 ble det foretatt ny oppnevning av medlemmer av Statens oljeråd. Som medlemmer i rådet ble oppnevnt for en 3-års periode fra 17. november 1969:

Ekspedisjonssjef Jens Evensen, formann
Høyesterettsdommer J. C. Mellbye, viseform.
Generaldirektør Vidkun Hveding
Banksjef Arne Jensen

Professor, dr. philos, Anders Kvale
Avdelingsleder, dr. philos, Birger Rasmussen
Fylkesmann Olaf Watnebryn.

Konsulent Karl-Edwin Manshaus, Industri-departementet, er rådets sekretær.

Oljerådets mandat er å være rådgivende og innstillende organ for Industridepartementet i saker vedrørende undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel. Rådet vil også kunne bli forelagt spørsmål vedrørende undersøkelse etter og utvinning av petroleum på Svalbard.

Som vedlegg 2 følger rapport fra Statens oljeråd over dets arbeid fra 1. januar 1968—31. desember 1969.

3.

Ved kongelig resolusjon av 22. mai 1970 er det foruten de to utvalg som er omhandlet i kap. IV og VI oppnevnt et utvalg til å fremme forslag til regler om erstatningsansvar for forurensningsskader som oppstår i forbindelse med undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster.

Utvalgets sammensetning er følgende:

Professor C. A. Fleischer, formann
Prospekteringssjef C. W. Carstens
H.r.advokat R. Karlsrud
Byråsjef R. Hellesylt
Petroleumsinspektør O. K. Christiansen.

4.

Departementet arbeider for tiden med utarbeidelse av retningslinjer for frigivelse av det materiale som innleveres til departementet fra undersøkelse og boring på kontinentalsokkelen. Materialet er belagt med taushetsplikt i minst 5 år. Ved utløpet av denne periode vil dette materiale eventuelt kunne frigis for alle interesserte.

VIII. Departementets vurdering av virksomheten på kontinentalsokkelen. Spørsmålet om overføring av bestemmelsene i kongelig resolusjon av 9. april 1965 til lovs form.

1.

Det er siden 1963 blitt utført et stort antall seismiske undersøkelser på kontinentalsokkelen syd for 62° n.br. Undersøkelsene er blitt utført uten problemer av betydning. Ved et par anledninger er det kommet melding om at det har vært observert død fisk som et resultat av de seismiske undersøkelser. Meldingene er blitt etterforsket av Fiskeridirektoratet. Skadene har imidlertid vært av beskjedent omfang og uten nevneverdig betydning for dyre- og plantelivet i havet. Ved de nye metoder for seismiske undersøkelser er faren for skadevirk-

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

ninger på dyre- og plantelivet i havet blitt ytterligere redusert, idet man mer og mer går bort fra sprengladninger og over til ikke-eksplosiver som kilde for lydbølgene.

I kongelig resolusjon av 25. august 1967 § 67 bestemmes at det ikke skal etterlates hindringer av noen art på borestedet forårsaket av borevirksomheten, som kan skade eller hindre fiske, skipsfart eller annen virksomhet. Av de rapporter Industridepartementet har mottatt om oppgivelse av borehull på kontinentalsokkelen, har det fremgått at arbeidet med å få fjernet eller ødelagt hindringer har vært vellykket. Oppgitte borehull på den norske kontinentalsokkel skulle derfor ikke representere noen fare f. eks. for fiskeredskap.

Generelt sett kan man si at virksomheten på kontinentalsokkelen til nå har gitt opplysninger som gjør at man etter hvert har mulighet for å danne seg et bilde av kontinentalsokkelens generelle geologiske oppbygning, samtidig som man finner frem til potensielle områder for petroleum. Dette er oppnådd uten at petroleumsvirksomheten kan sies å ha forårsaket ulemper av betydning for annen virksomhet på kontinentalsokkelen.

Når det gjelder oljeselskapenes syn på mulighetene for å finne petroleumforekomster på den norske kontinentalsokkel syd for 62°, er dette i stor grad avhengig av de resultater det enkelte selskap hittil har oppnådd. Generelt sett kan sies at selskapene med et par unntagelser fremdeles er optimistiske med hensyn til muligheten for å finne kommersielle forekomster. Man kan imidlertid vente at en del selskaper i 1971, når 25 pst. av det i 1965 tildelte område skal leveres tilbake til staten, vil returnere større områder enn det som er krevet i henhold til utvinningstillatelsene.

Ellers synes oljeselskapene stort sett å være tilfreds med arbeidsforholdene på den norske kontinentalsokkel. Norsk industri har opprettet et velutviklet serviceapparat i Stavanger i petroleumindustriens tjeneste. Forholdet til myndighetene har vært tilfredsstillende.

Sikkerhetsforskriftene krever at boreplattformen skal inspiseres og godkjennes før det kan påbegynnes borearbeider. Dette har i enkelte tilfelle medført tildels betydelige ombygningsarbeider og modifikasjoner før en plattform kunne godkjennes til bruk på den norske kontinentalsokkel. Dette reduserer muligheten for raske forflytninger av boreplattformer fra andre deler av Nordsjøen til den norske kontinentalsokkel. Våren 1967 tok Statens oljeråd initiativet til å få dette forhold endret, idet rådet innkalte til en Nordsjøkonferanse i Oslo for å forsøke å etablere et felles opplegg for godkjennelse av boreplattformer etc. i samtlige Nordsjøland. Resultatet av konferansen

var negativt, idet de andre Nordsjøstatene har vist liten interesse for et fortsatt samarbeid. Saken ble tatt opp på ny så sent som høsten 1969, uten at dette foreløpig har ført til noe resultat.

2.

Statskassens samlede inntekter fra undersøkelses- og utvinningstillatelser for petroleum fra 1964 til i dag er kr. 24 952 500.

3.

Spørsmålet om overføring av bestemmelsene i kongelig resolusjon av 9. april 1965 til lovs form ble forelagt Statens oljeråd i brev av 26. februar 1970. I brev av 28. april 1970 uttaler Oljerådet:

«Oljerådet antar at tiden ennå ikke er inne til å overføre kgl. res. av 9. april 1965 til lovs form. En «oljelov» vil låse fast vårt lovverk om disse spørsmål, — iallfall for en viss periode. Man vet ennå ikke hvilke muligheter som finnes for petroleumfunn på den norske kontinentalsokkel. Vår lovgivning om undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske petroleumforekomster kan bli forskjellig alt etter som den norske kontinentalsokkel fremstiller seg som mer eller mindre lovende når det gjelder petroleumforekomster. Både spørsmålet om statsdeltagelse, om størrelse av royalty, og om «total take» m. v. vil avhenge av disse faktorer.»

Departementet deler Oljerådets oppfatning.

IX. Retningslinjer for den fremtidige virksomhet på kontinentalsokkelen.

1.

I løpet av de siste 2 år har Industridepartementet mottatt henvendelser fra mellom 20 og 30 utenlandske selskaper som er interessert i å undersøke etter petroleum på den norske kontinentalsokkel mellom Norge og Svalbard. Dette er selskaper som hittil ikke har drevet undersøkelse etter petroleum på den norske kontinentalsokkel. Henvendelsene er fra Industridepartementets side besvart med at kontinentalsokkelen nord for 62° n. br. foreløpig ikke er åpnet for undersøkelse etter petroleum.

På kontinentalsokkelen syd for 62° n. br. er det hittil tildelt utvinningstillatelse for i alt 91 blokker. Disse tillatelser dekker i det vesentlige de områder syd for 62° n. br. som for tiden synes å være av interesse for oljeselskapene. Industridepartementet har imidlertid holdt tilbake enkelte nøkkelblokker i det område som dekkes av de tildelte utvinningstillatelser.

I 1971 vil departementet som tidligere nevnt, få tilbake minst 1/4 av de blokker som ble tildelt i 1965. Hvorvidt det vil være noen interesse tilstede for å få innvilget utvinningstillatelse for de tilbakeleverte blokker, vil sann-

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

synligvis i stor utstrekning være avhengig av eventuelle funn som måtte gjøres. De utvinningstillatelser som ble tildelt i 1965, omfattet — i motsetning til tillatelser tildelt i 1969 — opptil 4 blokker. Dette gjør at rettighetshaverne har store valgmuligheter når det gjelder tilbakelevering av områder til staten. Det er derfor ikke grunn til å tro at de områder staten får tilbake i denne omgang, vil være av alt for stor interesse for selskapene, selvom dette forhold kan forandre seg ved uventede funn i geologiske formasjoner som hittil har vært ansett uten nevneverdig interesse.

Det er kjent at et par selskaper for tiden har vanskeligheter med å oppfylle sitt arbeidsprogram fordi de etter egen vurdering mangler borbare objekter på de tildelte blokker. Enkelte selskaper vil ha oppfylt sine arbeidsprogram i løpet av relativt kort tid.

Industridepartementet vil bl. a. stå overfor spørsmålet om utlysning av enkelte av de gjenværende blokker syd for 62° n. br. for ansøking om utvinningstillatelse for petroleum og spørsmålet om å åpne områder nord for 62° n. br. for undersøkelse. Uten tildeling av nye arbeidsoppgaver vil man kunne risikere at enkelte av de selskaper som i dag arbeider på den norske kontinentalsokkel midlertidig vil måtte trekke seg ut.

2.

Av de 36 hull som hittil er boret eller er under boring er 3 hull boret i blokker som ble tildelt i 1969. Dette innebærer at det hittil er boret eller er under boring 33 hull av et arbeidsprogram inngått i 1965 som i St. meld. nr. 22 for 1965—66 ble beskrevet som «bore ialt mer enn 30 hull med det formål og finne olje og/eller gass». Oljerådet anslo utgiftene til gjennomføring av dette arbeidsprogram til ca. 600 mill. kroner. Rettighetshaverne hadde pr. 1. januar 1970 brukt ca. 750 mill. kroner. Mer enn ett år før arbeidsprogrammet avtalt i 1965 skal være oppfylt, er det totalt boret et antall hull som overstiger de antagelser som den gang ble gjort. Det gjenstår fremdeles noen hull i henhold til det avtalte arbeidsprogram. Til sammenligning kan nevnes at boringene hittil ikke er påbegynt på den svenske kontinentalsokkel og at det er boret 11 hull på den danske kontinentalsokkel. På den britiske kontinentalsokkel har aktiviteten vært betydelig større enn på den norske kontinentalsokkel, blant annet på grunn av de kommersielt utnyttbare gassfunn som ble gjort på et relativt tidlig tidspunkt i undersøkelsene.

3.

På bakgrunn av den virksomhet som har funnet sted på den norske kontinentalsokkel i

de år som er gått siden undersøkelsene ble påbegynt i 1963, samt den økende interesse for den nordlige norske kontinentalsokkel, fant Industridepartementet i januar 1970 grunn til å innkalle samtlige selskaper som hittil har vært i virksomhet på den norske kontinentalsokkel, samt alle norske interesserte selskaper til møter for å få klarlagt hvilke syn som gjør seg gjeldende vedrørende de retningslinjer virksomheten bør følge i fremtiden.

De norske selskaper som hittil har deltatt i undersøkelse og boring etter petroleum på kontinentalsokkelen syd for 62° n. br., er bundet av eksklusivavtaler med de utenlandske selskaper som gjør at de ikke kan inngå samarbeid med andre selskaper i et område vanligvis begrenset til syd for 62° n. br. En norsk gruppe bestående av Norsk Polar Navigasjon A/S og Kommandittselskapet Norsk Svalbardolje A/S har inngått en eksklusivavtale med det belgiske oljeselskap Petrofina gjennom dets norske datterselskap A/S Norske Fina. Avtalen dekker området fra ca. 71° n. br. og nordover til 81° n. br.

På bakgrunn av at de norske selskapene stort sett ville stå fritt til å velge sine partnere nord for 62° n. br., fant Industridepartementet å ville invitere de norske selskaper som deltar i undersøkelse etter petroleum på kontinentalsokkelen syd for 62° n. br. — Norwegian Oil Consortium A/S & Co., Norsk Hydro A/S og en gruppe ledet av Den norske Creditbank — til felles møter. Gjennom disse møter er det kommet frem at de norske grupper på visse vilkår kan være interessert i et nærmere samarbeid. Gruppene diskuterer for tiden mulighetene og formen for et eventuelt slikt samarbeid.

Samtlige selskaper som har vært innkalt til møter med Industridepartementet, har bl. a. vært forespurt om følgende: Hvilket system bør velges såfremt man bestemmer seg for å åpne kontinentalsokkelen nord for 62° n. br. for undersøkelse etter og utvinning av petroleum, hvilket konsesjonssystem eller kontraktssystem bør velges for den norske kontinentalsokkel i fremtiden både nord og syd for 62° n. br., når bør eventuell åpning nord for 62° n. br. finne sted, for hvilke områder bør slik åpning finne sted, hvordan bør undersøkelse etter petroleum organiseres, hvilket behov har selskapene for flere utvinningstillatelser på kontinentalsokkelen syd for 62° n. br., kommentarer til gjeldende praksis for tildeling av utvinningstillatelser syd for 62° n. br., samt kommentarer og kritikk til myndighetenes behandling av kontinentalsokkelsaker, og selskapenes interesse for å undersøke etter petroleum på Svalbard og i øygruppens territorialfarvann m. v.

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

De synspunkter som er fremkommet på møtene, er blitt grundig vurdert av Industridepartementet.

4.

Industridepartementet har funnet det nødvendig å forelegge for Utenriksdepartementet en rekke spørsmål i forbindelse med en eventuell åpning av kontinentalsokkelen nord for 62° n. br. Likeledes har man forelagt for Statens oljeråd en rekke spørsmål av oljepolitisk karakter.

5.

Spørsmålet om hvilke retningslinjer departementet bør følge ved tildeling av utvinnings-tillatelser for petroleum syd for 62° n. br. har vært forelagt for Statens oljeråd som i brev av 28. april 1970 uttaler følgende:

«Når det gjelder dette spørsmål, kan det her i prinsippet være tale om to typer områder; de områder som i dag ikke er belagt med konsesjoner og de områder som blir ledige ved tilbakelevering.

For den siste gruppes vedkommende melder det seg den vanskelighet at det etter lovgivningen bare er 25 pst. av området som pliktes tilbakelevert etter utløpet av 6-års perioden. Det kan bety at forholdsvis mindre områder blir tilbakelevert i 1971. Kvalitetene av områdene kan sikkert også variere sterkt. I mange tilfeller vil det derfor kunne være naturlig å vente med utbud av slike tilbakeførte områder til 9-årsfristen er utløpet.

Oljerådet vil for samtlige de områders vedkommende som er nevnt i spørsmål 8, henlede oppmerksomheten på betydningen av at staten beholder visse nøkkelblokker. Dette problem kan bli særlig aktuelt ved tilbakeføring av områder; særlig områder som grenser opp til «proven areas».

Et særlig spørsmål som kan melde seg for tilbakeførte områder, er om disse områder eventuelt skal utlyses på vanlig måte eller om andre prinsipper bør legges til grunn ved en ny konsesjonsrunde, f. eks. en viss fortrinnsrett for tidligere rettighetshavere. Områdene kan selvsagt ha særlig betydning i eventuelle renegosieringsforsøk.

Det er ikke mulig på det nåværende tidspunkt å komme med konkrete anbefalinger. Oljerådet vil derfor forbeholde seg muligheten til å komme tilbake til disse spørsmål når en har mer konkrete opplysninger om de tilbakeleverte områder.

I det hele mener Oljerådet at de nåværende regler er tilstrekkelig elastiske til å kunne brukes ved en eventuell nye omgang av meddelelser av utvinningstillatelser syd for 62°.»

Industridepartementet er enig med Oljerådet i at reglene i kongelig resolusjon av 9. april 1965 er tilstrekkelig elastiske til å kunne brukes ved eventuell nye utlysning av blokker syd for 62° n. br. Enkelte bestemmelser i resolusjonen bør imidlertid gjennomgås på bakgrunn av den erfaring departementet har hatt gjen-

nom 5 års praksis med resolusjonen. Departementet vil sørge for en slik gjennomgåelse.

Departementet antar at det i mange tilfelle kan være formålstjenlig å utlyse tilbakeleverte områder så snart det måtte melde seg interesserte selskaper. Dette gjelder især områder som ikke grenser opp til blokker hvor det er gjort funn. Et nytt selskap med nye idéer og tenkemåter vil ved en slik nyutlysning kunne få anledning til å prøve sine teorier. Det finnes flere eksempler fra andre land som viser at et område som er forlatt av et selskap etter for-gjeves undersøkelse og boring, gjennom undersøkelser og boring av et nytt selskap har vist seg å inneholde petroleumsforekomster.

Departementet er oppmerksom på spørsmålet om områder som grenser opp til blokker hvor det blir gjort funn av petroleum, spesielt blokker hvor petroleumsførende strukturer antas å være tilstede på blokken, i tilfelle bør utlyses eller tildeles på annen måte enn etter det system som er nedlagt i kongelig resolusjon av 9. april 1965. I et slikt tilfelle vil det etter departementets oppfatning kunne være formålstjenlig for Norge å utby en slik blokk etter f. eks. et auksjonssystem, på service-kontrakt etc. Slike systemer for tildeling av blokker er kjent fra andre land og kan i visse tilfelle vise seg hensiktsmessig.

Industridepartementet vurderer for tiden å gjennomføre en seismisk undersøkelse i departementets regi av de nøkkelblokker departementet har holdt tilbake syd for 62° n. br. Dette undersøkelsesprogram vil også kunne omfatte de områder som leveres tilbake i 1971. Dette er begrunnet i at departementet ønsker å få det best mulige kjennskap til de geologiske forhold på disse blokker før det tas standpunkt til utlysning.

6.

Forholdet stiller seg anderledes for kontinentalsokkelen nord for 62° n. br. enn syd for denne breddegrad. Dette områdes petroleums-potensielle muligheter er ukjente. Gjennom de undersøkelser som er utført i norsk regi, samt ved utenlandske vitenskapelige undersøkelser, er det imidlertid klarlagt at det utenfor kysten nord for 62° n. br. finnes sedimenter av varierende tykkelse. Dette gjør området interessant fra et petroleumsprospekterings synspunkt. NTNf har gitt uttrykk for optimisme når det gjelder de petroleumspotensielle muligheter. For å få kjennskap til om området inneholder petroleum, må det utføres detaljerte seismiske undersøkelser etc. etterfulgt av boringer.

Utenriksdepartementet, Statens oljeråd og samtlige norske og utenlandske selskaper som er interessert i undersøkelse etter petroleum på kontinentalsokkelen er enig i at kontinental-

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

sokkelen bør åpnes for undersøkelse etter petroleum nord for 62° n. br. Industridepartementet er kommet til samme resultat ut fra det syn at det også er i Norges interesse å få en oversikt over mulige naturressurser på den nordlige kontinentalsokkel. Dette vil kunne være av særlig betydning for de deler av vårt land som naturlig grenser til denne del av kontinentalsokkelen.

7.

De spørsmål som foreligger, er derfor nå å se kontinentalsokkelen bør åpnes, hvordan undersøkelsene bør organiseres, hvilke deler bør undersøkes, tildeling av utvinningstillatelser etc.

De utenlandske selskaper er sterkt interessert i en snarlig åpning av kontinentalsokkelen nord for 62° n. br. De er villige til å investere de nødvendige beløp i undersøkelser og vil gjennomsnittlig trenge ca. 3 år til de innledende seismiske undersøkelser og bearbeidelsen av det innkomne materiale. De vil deretter være istand til å søke om utvinningstillatelser.

Det er noe forskjellig oppfatning blant de norske selskaper om tidspunktet for åpningen av kontinentalsokkelen nord for 62° n. br. Enkelte norske selskaper mener at åpning av kontinentalsokkelen bør utstå noen år. Andre foretrekker en åpning i løpet av nærmeste fremtid.

Statens oljeråd uttaler om dette:

«For øvrig antar Oljerådet at åpning for undersøkelsestillatelser i områder nord for 62° n. br. ikke bør skje før sommeren 1971.»

Industridepartementet er under hensyntagen til den interesse som utvises og ut fra departementets ønske om å holde en kontinuerlig virksomhet igang på kontinentalsokkelen, kommet til at sommeren 1971 vil kunne være et passende tidspunkt for å påbegynne undersøkelse etter petroleum nord for 62° n. br.

8.

Det neste spørsmål er hvilket eller hvilke områder som skal åpnes for undersøkelse etter petroleum. Som nevnt er det mellom 20 og 30 selskaper som har vist interesse for å få tillatelse til å undersøke etter petroleum på den norske kontinentalsokkel mellom Norge og Svalbard. De utenlandske selskaper som for tiden arbeider på den norske kontinentalsokkel, uttaler at det ikke er mulig for dem å si noe om hvilke områder som vil være av interesse for boring etter petroleum på den nordlige norske kontinentalsokkel før de har fått anledning til å undersøke der og at de inntil så er skjedd, betrakter hele kontinentalsokkelen nord for 62° n. br. som absolutt ukjent område. Hele dette område kommer derfor i samme

stilling ut fra et petroleumsprospekterings synspunkt.

Etter Industridepartementets oppfatning er dette standpunkt riktig. Det er ikke mulig å uttale noe om hvilke områder av kontinentalsokkelen nord for 62° n. br. som har størst petroleumspotensielle muligheter før i et hvert fall de innledende seismiske undersøkelser er fullført. Man kan derfor ikke peke på enkelte områder som har større muligheter for petroleumsfunn enn andre.

På den annen side er avgrensningen av den norske kontinentalsokkel nord for 62° n. br. ikke klar. I vest mot de store havdyp og nord for Svalbard vil avgrensningen av kontinentalsokkelen måtte finne sted etter at det er oppnådd internasjonal enighet om hvordan kontinentalsokler skal avgrenses mot havbunnen på de store dyp. Dette spørsmål behandles for tiden i FN. Likeledes vil det være nødvendig med en avgrensning av den norske kontinentalsokkel i øst mot den sovjetiske. Norge har anmodet Sovjetunionen om forhandlinger om en slik avgrensning. Forhandlinger er hittil ikke kommet igang. Industridepartementet vil derfor før åpning av kontinentalsokkelen nord for 62° n. br. nøye vurdere hvilke norske kontinentalsokkelområder som bør åpnes for undersøkelse etter petroleum.

9.

På det nåværende tidspunkt finner Industridepartementet det ikke hensiktsmessig å ta standpunkt til på hvilke betingelser eventuelle utvinningstillatelser senere skal gis, så som arbeidsprogrammets størrelse, konsesjonsområdets størrelse, spørsmål om statsdeltagelse etc. Disse forhold vil i stor utstrekning avhenge av den forhandlingsposisjon som eksisterer på det tidspunkt utvinningstillatelse skal gis. Likeledes vil forhandlingsposisjonen bl. a. variere sterkt fra område til område.

10.

Det vil imidlertid være nødvendig å avgjøre hvilket system man skal velge for åpning av kontinentalsokkelen nord for 62° n. br. for undersøkelser. Kongelig resolusjon av 9. april 1965 likestiller i praksis norske og utenlandske selskaper med hensyn til tildeling av både undersøkelses- og utvinningstillatelser for petroleum.

Departementet har som nevnt hatt en rekke møter med norsk industri om spørsmålet om hvilket system som bør følges for slik åpning. Det synes å være en utbredt oppfatning innen norsk industri om at undersøkelse etter petroleum bør tillates både for norske og utenlandske selskaper. Norsk industri har imidlertid ønsket at norske interesser prefereres nord

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

for 62° n. br. i større grad enn hittil praktisert. Det har således vært pekt på at den norske deltagelse og dennes innflytelse nord for 62° n. br. bør være vesentlig større enn syd for 62° n. br. Det har bl. a. vært nevnt at norske interesser burde ha en viss fortrinnsrett til å bli tildelt utvinningstillatelser før utenlandske selskaper gis anledning til å søke på blokker i det samme området. Likeledes har det vært pekt på at det bør så vidt mulig etableres en eller flere større norske grupper som samler de norske selskaper som er interessert i undersøkelse etter og utvinning av petroleum for derved å skape mer slagkraftige og kapitalsterke enheter.

Statens oljeråd uttaler om dette bl. a.:

«Som det fremgår av det foregående, mener imidlertid Oljerådet at det er av vesentlig betydning å la selskaper fra forskjellige nasjoner fortsatt få være med i utviklingen. . .

Det bør være anledning for alle interesserte seriøse selskaper som tilfredsstiller kravene i vår petroleumsslovgivning å få delta i slike undersøkelser.»

Etter Industridepartementets oppfatning må norsk deltagelse i undersøkelse etter og utvinning av petroleum nord for 62° n. br. styrkes. Industridepartementet vil derfor søke å legge forholdene best mulig til rette for en sterkere norsk deltagelse nord for 62° n. br. Dette forutsetter at norsk industri sikrer seg den nødvendige ekspertise til i en viss utstrekning selv å kunne vurdere og forestå undersøkelse etter og utvinning av petroleum. En norsk deltagelse vil også kunne medføre muligheter for at norsk industri engasjerer seg sterkere i entreprenørvirksomhet og annen servicevirksomhet i forbindelse med undersøkelse etter og utvinning av petroleum.

Undersøkelse etter og utvinning av petroleum er en kapitalkrevende og komplisert virksomhet. Dette innebærer at bare de største selskaper eller sammenslutninger av selskaper vil ha anledning til å delta i denne virksomhet.

Representanter for norsk industri har gjort oppmerksom på at sannsynligvis vil norske grupper måtte inngå samarbeid med utenlandske petroleumsselskaper både når det gjelder boring etter og utvinning av petroleum. Bl. a. for å styrke forhandlingsposisjonen ved slike avtaleinngåelser er det foreslått at staten i tilfelle går inn som deltager med f. eks. 20 pst. i en ny norsk gruppe omfattende flere av de norske selskaper som i dag deltar i virksomheten på kontinentalsokkelen syd for 62° n. br.

Industridepartementet vil ikke helt se bort fra en kommersiell deltagelse for staten i en

eller flere norske grupper, hvor man deler den økonomiske risiko sammen med disse. Dette må imidlertid være begrunnet i spesielle forhold. Spørsmålet vil i tilfelle bli forelagt Stortinget.

11.

Det er knyttet store norske interesser på en rekke områder til en intensivering av den norske innsats. Det er av betydning for norsk industri og vitenskapelig miljø å komme aktivt med på et område som gir know-how i en ny teknologi som åpner interessante perspektiver også til andre områder enn leting etter petroleumforekomster. For det vitenskapelige miljø i Norge vil undersøkelsene kunne gi en mektig stimulans. For norsk industri er det bl. a. spørsmål om prøving og utvikling av instrumenter. Ved tildeling av senere utvinningstillatelser vil det uten tvil styrke den norske forhandlingsposisjon og øke mulighetene for ilandføring og bearbeidelse av petroleumssunn i landet dersom man fra norsk side ved et sterkt engasjement i undersøkelsene kan bygge opp en nasjonal kompetanse.

Ved et sterkere norsk engasjement i undersøkelsene må en være klar over at undersøkelsene ikke kan gjennomføres i det samme raske tempo og i det omfang som oljeselskapene vil kunne makte. Med henblikk på de store potensielle muligheter og betydelige nasjonale interesser som her er involvert, bør man likevel ta den nødvendige tid til rådighet for å sikre de norske interesser på best mulige måte.

På den annen side mener departementet at det er av viktighet at oljeselskapenes interesse for dette område bevares. Selv om det gjennomføres en undersøkelse i norsk regi, er det ønskelig med et nært samarbeid med oljeselskapene for på ethvert trinn å få deres råd.

Etter å ha avveiet disse forskjellige forhold, har departementet kommet til at det ikke vil være riktig å åpne undersøkelsene nord for 62° n. br. på samme måte som syd for breddegraden, hvor samtlige interesserte norske og utenlandske selskaper fikk anledning til å gjennomføre undersøkelser i egen regi.

Spørsmålet om en regional seismisk undersøkelse nord for 62° n. br. har vært forelagt Statens oljeråd som uttaler:

«Når det gjelder spørsmålene 6 og 7 i departementets brev, vil Oljerådet for det første få bemerke at det av mange grunner kunne synes naturlig å få i stand en felles seismisk undersøkelse av de områder som åpnes. En slik undersøkelse kunne tenkes organisert på den måte at de selskaper som ønsker å drive undersøkelsene samlet finansierer disse, selve undersøkelsene kan skje under statens ledelse eller under ledelsen av et fellesorgan for selskapene. Man forutsetter at norske forskere

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

ville få adgang til å følge slike felles seismiske undersøkelser.

Ved en slik fremgangsmåte ville omkostningene ved seismiske undersøkelser bli betydelig mindre enn ved separate undersøkelser foretatt av hver enkelt interessegruppe. Samtidig ville norsk industri formodentlig nyte godt av den spesielle ekspertise som ville tilføres en slik fellesundersøkelse. Forutsetningen må så være at deltagende selskaper kunne kjøpe kopi av resultatene til selvkostende. Staten måtte forbeholde seg kopi uten vederlag.»

Et slikt alternativ vil utvilsomt gi en rask og effektiv undersøkelse, uten utgift for staten, og som for relativt beskjedne beløp gir norske selskaper samme materiale som de utenlandske, men en må være oppmerksom på at den norske deltagelse ikke blir av et slikt omfang at det gir større muligheter for å bygge opp noen spesiell norsk kompetanse. Selv om man formelt står fritt, vil man vel reelt ved tildeling av senere undersøkelses- og utvinningstillatelser i større eller mindre grad være bundet til de selskaper som har påtatt seg store utgifter i forbindelse med slike undersøkelsesprogrammer.

Et annet alternativ er at staten gjennomfører de geofysiske undersøkelsene i egen regi. Det er naturlig her å tenke seg et selvstendig statlig undersøkelsesselskap med bred faglig sammensetning. Departementet vil eventuelt komme tilbake til et slik forslag i forbindelse med et budsjettframlegg. Det er vanskelig nå å si hvilken budsjetttramme som bør legges til grunn for slike undersøkelser. Det må imidlertid bli et undersøkelsesprogram med vesentlig høyere utgifter enn foreslått fra kontinentalsokkelutvalgets side. Det kan nevnes at NTNØ har gitt et foreløpig anslag på disse utgifter på mellom 50 og 100 mill. kroner over 4—6 år regnet fra 1971. Utgiftenes størrelse vil være avhengig av hvor store områder som skal undersøkes.

Siktepunktet for undersøkelsene bør imidlertid være at de skal være selvfinansiert ved salg av de innvundne kartmaterialer og resultater. En forskudtering av utgiftene over statsbudsjettet vil dog være nødvendig. Salget av resultater bør imidlertid kunne gå fortløpende. Det er viktig å være oppmerksom på at teknikken ved alle sider av seismiske undersøkelser er i rivende utvikling. Et salg bør derfor skje relativt hurtig, slik at undersøkelsesresultatene tilsvarer de kvalitetsmessige krav som selskapene naturlig vil forlange. Kjøp av resultatene bør være en betingelse for at et selskap senere skal få anledning til selv å påbegynne detaljerte supplerende undersøkelser med sikte på å søke om utvinningstillatelse for petroleum.

Fordelen ved dette alternativ er at staten får den fulle kontroll med opplegget av og gjen-

nomføringen av undersøkelsene. Alternativet har også den fordel at staten står friere med hensyn til hvorledes den vil håndtere senere undersøkelses- og utvinningstillatelser.

Selv i en undersøkelse i statlig regi, vil man være avhengig av å benytte utenlandsk ekspertise, dels til gjennomføring av undersøkelsene, dels ved fortolkningen av de oppnådde resultater. Målsettingen bør imidlertid være at den norske sakkyndighet skal overta en voksende andel av de praktiske undersøkelser. Tempoet i gjennomføringen av undersøkelsene bør i noen grad ta hensyn til dette.

Norsk Hydro har gitt uttrykk for at det ville være gunstig om en gruppe av norske selskaper, eventuelt sammen med staten, kunne foreta seismiske undersøkelser innenfor enkelte områder av kontinentalsokkelen og med en viss fortrinnsrett ved senere tildeling av utvinningstillatelser. En slik gruppe er hittil ikke dannet. Selv om det skulle være mulig å danne en slik gruppe av de bedrifter som i dag er engasjert i virksomheten på kontinentalsokkelen, vil forholdet lett kunne låses fast slik at senere seriøse interessenter vil kunne bli stående utenfor. Det synes da både naturligere og riktigere at staten selv påtar seg disse undersøkelser og derigjennom ut fra et samfunnsmessig helhetssyn varetar alles interesser.

12.

Departementet er kommet til at man bør satse på alternativet der staten gjennomfører geofysiske undersøkelser i egen regi. Forutsetningen er at resultatene fra undersøkelsene skal selges til alle interesserte norske og utenlandske selskaper med tilkjennegivende om at man ikke har bundet seg til noen bestemte retningslinjer for senere undersøkelses- og utvinningstillatelser, men at det er forutsetningen at både norske og utenlandske selskaper senere skal kunne søke om slike tillatelser. De nærmere kriterier for slike søknader finner departementet det naturlig å komme tilbake til når man har vunnet mer erfaring fra konseksjonspolitikken syd for 62. breddegrad.

Industridepartementet vil imidlertid allerede nå peke på at det kan bli aktuelt å utlyse visse deler av kontinentalsokkelen før hele den regionale undersøkelse er utført, såfremt dette skulle vise seg hensiktsmessig.

Etter departementets oppfatning synes det ikke under noen omstendigheter å være riktig å foreta en utlysning av hele det området som er dekket av den regionale undersøkelse på en gang.

Ved en gradvis åpning av kontinentalsokkelen for ansøking om utvinningstillatelse vil det være mulig etter hvert å bygge opp en

Undersøkelse etter og utvinning av undersjoiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m. m.

norsk ekspertise og en norsk «know-how» i undersøkelse etter og utvinning av petroleum. Industridepartementet vil imidlertid understreke at det samtidig er nødvendig å utvikle statens ekspertise på de samme områder. Dette vil være nødvendig både for å administrere og kontrollere virksomheten på kontinentalsokkelen, samt for å ivareta statens interesser i avtaler om statsdeltagelse o. l.

X. Ilandføring av petroleum fra den norske kontinentalsokkel.

1.

I henhold til kongelig resolusjon av 9. april 1965 § 14 har rettighetshaveren enerett til å drive undersøkelse etter og utvinning av petroleum i de områder som omfattes av utvinnings-tillatelsene. Dette innebærer at rettighetshaveren har enerett til produksjon av petroleum. Han har også rett til å omsette den produserte petroleum hvor han måtte ønske det.

I to tilfelle kan imidlertid staten kreve ilandføring i Norge. I henhold til den nevnte resolusjons § 33 kan Kongen, såfremt «nasjonale interesser tilsier det», «bestemme at utvinne petroleumprodukter helt eller delvis skal ilandføres i Norge, eller at rettighetshaver skal levere av sin produksjon til dekning av nasjonalt behov». Etter motivene til § 33 er det ikke helt klart hva det ligger i «nasjonale interesser». Spørsmålet bør være gjenstand for en konkret vurdering i det enkelte tilfelle på bakgrunn av den aktuelle situasjon. Etter 2. avsnitt i paragrafen skal rettighetshaveren gis anledning til å uttale seg før Kongen treffer bestemmelse etter denne paragrafs 1. ledd.

Det andre tilfelle hvor det kan kreves ilandføring i Norge, er etter § 34 i resolusjonen, hvor det heter at «i tilfelle krig, krigsfare eller annen kritesituasjon kan Kongen bestemme at rettighetshaver helt eller delvis skal stille utvinne petroleumprodukter til disposisjon for norske myndigheter».

2.

Staten har indirekte også en annen mulighet til å påvirke hvor petroleumproduksjon fra den norske kontinentalsokkel skal føres. I § 35 i resolusjonen heter det at «lagringsanlegg, rørledninger eller kabel eller ledning av annen art kan ikke uten departementets særskilte samtykke og på de vilkår departementet fastsetter, plasseres på, i eller over de områder som er nevnt i § 1», dvs. områder som omfattes av kontinentalsokkelovgivningen.

I hvilken utstrekning departementet kan og bør benytte adgangen til å påvirke hvor den utvundne petroleum skal føres, ved å anvende bestemmelsen i § 35, bør nøye vurderes i hvert enkelt tilfelle.

I henhold til § 36 kan også departementet bestemme at et anlegg eller rørledning skal kunne benyttes av andre «såfremt dette finnes ønskelig av hensyn til rasjonell drift eller nasjonale hensyn tilsier det». Denne bestemmelse gir anledning til å gi konsesjon til ett eller flere rørledningsselskap eller til å kreve at en rettighetshaver opptrer som transportselskap for andre rettighetshavere.

3.

I forbindelse med Phillips-gruppens gass- og kondensatfunn i felt 7 blokk 11 i 1968, nedsatte departementet et utvalg. Med i utvalget var bl. a. representanter for Phillips Petroleum Company Norway, Norsk Hydro A/S og Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen. Utvalget ble gitt følgende mandat:

«Utvalgets mandat er å utrede hvilke muligheter det er for en ilandføring i Norge av gass og kondensat fra Phillips-funnet, med sikte på en utnyttelse i Norge for ett eller begge de nevnte petroleumprodukter. Herunder besværet mulighetene for reising av petrokjemisk industri eller annen industri basert på anvendelse av de nevnte petroleumprodukter i Norge, og spørsmålet om en videreføring av gass og/eller kondensat til et eller flere naboland i kombinasjon med det norske marked.»

Som utvalgets formann ble oppnevnt ekspedisjonssjef O. Gøthe, Industridepartementet og som medlemmer direktør T. J. Jobin og dr. P. W. Tucker, Phillips Petroleum Company Norway, generaldirektør V. Hveding, Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen, generaldirektør J. B. Holte, Norsk Hydro A/S og daværende byråsjef, nå underdirektør T. Haga, Industridepartementet. Utvalgets sekretær var petroleumssinspektør O. K. Christiansen, Industridepartementet.

Etter at utvalget var oppnevnt, forelå resultatene fra det 3. borchull i det såkalte Cod-feltet i felt 7 blokk 11. Resultatet av dette hull endret de forutsetninger som lå til grunn for utvalgets oppnevning idet feltet ikke lenger alene kunne anses som økonomisk drivverdig. Utvalget fant det allikevel hensiktsmessig å fullføre sitt arbeid i overensstemmelse med mandatet, bl. a. fordi man mente at det materiale som kunne skaffes til veie, også ville ha sin betydning i en kartlegging av de viktigste problemer og de mest sentrale økonomiske faktorer som det må tas stilling til ved en eventuell utnyttelse av Cod-feltet og/eller andre gassforekomster i Nordsjøen. Utvalget avga sin innstilling 19. september 1969. Innstillingen som er oversendt Industridepartementet, inneholder en del taushetspliktig materiale, og vil derfor ikke kunne offentliggjøres i sin helhet. Innstillingen følger som uttrykt vedlegg.

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

Utvalget uttaler om den norske renne:

«Som en geologisk anomali skjærer den norske rennen seg gjennom den norske kontinentalsokkel langs kysten av Sør- og Vestlandet. Dybden i rennen varierer mellom ca. 700 og 200 m. Fra Nordsjøen og innover mot land skråner bunnen forholdsvis svakt nedover, mens stigningen på den motsatte side er meget kraftig.

For øyeblikket synes rennen å danne en alvorlig hindring for mulighetene til å legge en rørledning direkte til Norge fra Nordsjøen. Årsaken er at med den rørleggingsteknikk som benyttes i dag, kan rør med dimensjon på 22" til 24" som er nødvendig for transport av en produksjon tilsvarende den som var indikert fra Cod-feltet, ikke legges dypere enn ca. 110 m. . . . På dyp inntil ca. 335 m, kan rør legges dersom dimensjonen ikke overskrider 8" til 10". Flere rørledninger med liten diameter som erstatning for en større ledning, vil imidlertid øke kostnaden så mye at det ikke anses å være et praktisk alternativ i dette tilfelle.

Et annet problem med rørledninger på store dyp er vedlikeholdet. De største dyp hvor dykkere kan utføre praktisk arbeid, er i dag begrenset til ca. 185 m. En lekkasje på en rørledning i rennen vil derfor kunne få alvorlige følger.

Både rørleggingsteknikken og dypvannsdykkingen er imidlertid under stadig utvikling, og det anses som sannsynlig at havdyp på ca. 300—400 m om noen år ikke lenger vil være noen alvorlig hindring for rørleggingsarbeidet. Det amerikanske entreprenørfirma . . . har overfor Phillips hevdet at dersom de i dag fikk i oppdrag å legge en større rørledning over den norske renne, ville det ta selskapet ca. 2 år å bygge et spesialskip som kunne utføre arbeidet. Utgiftene til skipet er beregnet til ca. 5 mill. dollar. Phillips har imidlertid understreket at selv om et spesialskip blir konstruert, har man ingen garanti for at det vil virke vellykket under de vanskelige sjø- og værforhold som man må kalkulere med i Nordsjøen. Selskapet har dessuten pekt på den betydelige økonomiske risiko som følge av muligheten for brudd på rørledningen under legging.

Det er også kjent at franskmennene har drevet forskning med rørlegging på store dyp. Gaz de France har således drevet forsøk som i 1963 ble avsluttet med utlegging av en 8 km lang ledning på 10" i Middelhavet på dyp fra 1 600—2 600 m.

I sammenheng med ovennevnte bør det nevnes at de nødvendige midler for en fremskynnet utvikling av rørleggings- og vedlikeholdsteknikken, sannsynligvis ville bli stilt til rådighet, dersom dette var betingelsen for å få gass fram til et godt marked og dersom gassreserverne var tilstrekkelig store.»

Om det norske gassmarked uttaler utvalget:

«De rent preliminare studier av et potensielt gassmarked i Norge som er foretatt av Norsk Hydro, anslår et marked i 1974 i størrelsesorden 1,6 milliarder m³, hvorav 1,1 milliard m³ til dekning av industriens brenselstoff, og 0,5 milliarder m³ som råstoff til Norsk Hydro's nåværende petrokjemiske industri. Norsk Hydro mener at det sistnevnte forbruk bør kunne økes ganske betydelig.

Det er karakteristisk for det her nevnte po-

tensielle gassmarked at det for en overveiende del er konsentrert i og omkring Oslofjordområdet, dvs. omlag 40 mil fra et ilandføringssted plassert f. eks. ved Egersund. Hvis dette marked skal kunne vinnes til fordel for naturgass- og/eller kondensater, må leveranser av disse produkter skje til prisvilkår som dels skal kunne konkurrere med tunge fyringsoljer og dels med nafta. Med de nåværende priser på tunge fyringsoljer innebærer det at gassleveranser til dekning av industriens brenselstoff, må kunne tilbys store forbrukere i Oslofjordområdet til priser som ikke overstiger 3,2 d/therm regnet på kaloribasis. Det er ikke foretatt noen nøyaktig beregning over hva et transportnett for gass vil koste fra Egersund til de viktigste potensielle gasskunder i Oslofjordområdet. Det vil her imidlertid dreie seg om et betydelig investeringsbeløp. En rimelig amortisering og vedlikehold og drift av en slik gassledning vil innebære såvidt store utgifter at prisen på gass på ilandføringsstedet vil bli vesentlig redusert og til et prisleie som ikke vil være attraktivt for noen gassleverandør.

Utvalget ser av disse grunner bort fra som en realistisk mulighet at gasstransport over en pipeline fra et ilandføringssted i Norge med de avsetningsutsikter som i dag kan vurderes, vil kunne tilbys til konkurransedyktig priser med andre energibærere i Oslofjordområdet. Når det gjelder gass levert i områder i nær tilknytning til et mulig ilandføringssted, er det i dag lokalt ikke et tilstrekkelig potensielt gassmarked som rettferdiggjør en slik ilandføring. Det er også vanskelig å se at det på noe lengere sikt vil kunne være mulig å opparbeide et slikt marked — i så fall må forutsetningen for en betydelig petrokjemisk industri etableres — noe som ikke kan anses å være særlig realistisk hvis gassen fortrinnsvis er metan. En gassanvendelse i dette tilfelle ville innebære en ammoniakkproduksjon som tilsvarende over 7 ganger den nåværende ammoniakkproduksjon i Norge, når man legger den tenkte produksjon fra Cod-feltet til grunn.

Det er imidlertid en mulighet for at kondensatet kan bli tilgjengelig for det norske marked til en konkurransedyktig pris, selv om gassen ikke føres til Norge. Men for at kondensatet skal få noen innvirkning av betydning på utviklingen av den petrokjemiske industri i Norge, må kondensatproduksjonen være av en helt annen størrelsesorden enn den som kan forventes fra Cod-feltet.»

Utvalget gjør til slutt i rapporten oppmerksom på at dersom det gjøres store oljefunn, er problemet et helt annet enn det som er vurdert i rapporten. Rapporten omhandler kun en tenkt gassproduksjon fra Cod-feltet.

Utvalgets rapport er basert på forholdene i 1969. Utviklingen går imidlertid så raskt at forholdene forandrer seg fra år til år. Det er derfor etter departementets oppfatning nødvendig å holde seg løpende orientert om de tekniske og økonomiske aspekter av ilandføringsproblematikken.

4.

I «Utredning vedrørende Norges energiforsyning» utgitt av Statens energiråd i 1969 he-

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

ter det på side 176 flg. om mulige virkninger for Norges energiforsyning av eventuelt petroleumsfunn på den norske kontinentalsokkelen i Nordsjøen:

«Funn av olje i den norske sektor i Nordsjøen vil neppe medføre særlig merkbare virkninger for Norges energiforsyning. Det er liten grunn til å vente så store funn at de vil påvirke oljeprisen ved å øke det allerede ganske rikelege tilbud. Utvinningen og innlastningen vil by på større problemer enn ved oljekilder på land, og vil koste mer. På den annen side er transportdistansen til markedet i Norge og andre nordeuropeiske land kort. Avhengig av disse kostnader kan et funn bli meget interessant for de norske interesser som er med i utvinningen.

Mindre enkelt er det å forutsi utviklingen dersom det blir aktuelt å utvinne gass. Gassen må føres til land i rørledning. Ved passering av dyprennen utenfor Norges kyst (den norske renne) må ledningen passere større dyp enn noen gass- eller oljeledning hittil. Kryssingen kan sikkert gjennomføres eventuelt med ledningen svevende fritt fra havbunnen, men problemene vil bli store og kostnaden høy.

Kostnaden for en ledning med kapasitet 2—3 milliarder m³ pr. år inn til Norges kyst har vært anslått til 300—500 mill. kroner, alt etter avstanden til funnstedet. Kostnaden vil ikke redusere nevneverdig ved mindre kvanta. Skal ilandføringen gjennomføres, må det derfor finnes avsetning for et kvantum ikke meget under 2 milliarder m³ pr. år.

De viktigste avsetningsmuligheter man kan tenke på, er:

- a) store varmekraftverk
- b) store enkeltforbrukere innen industrien (treforedling, sement, keramisk o. a. varmekrevende industri)
- c) distribusjon til alminnelig industri, kontorer, anstalter og husholdninger
- d) Petrokjemisk industri bygget opp spesielt for å nyttiggjøre gassen.

I de tre første kategorier skulle gassen altså brukes som brensel, i den petrokjemiske industri ville den tjene som råstoff i produksjonen.

Alminnelig distribusjon av gass ligger det dårlig til rette for i Norge, ved at bebyggelsen er spredt og særlig ved at distribusjonsnettet for elektrisitet allerede er så godt utbygget. Å bygge opp enda et nett av rør for distribusjon av gass, ville sikkert de fleste steder falle dyrere enn å øke dimensjonene på det elektriske nett og bruke gassen til produksjon av elektrisitet, for ikke å snakke om alle de anvendelser hvor import og distribusjon av flytende brensel er enda billigere. Slik alminnelig distribusjon av gass vil i høyden komme på tale i tettbyggede og industrialiserte områder i nær tilknytning til en storforbruker av gass — et kraftverk eller en storindustri.

Industrielle storforbrukere av gass representerer heller ikke noe som monner i Norge. De mest energikrevende industrier i Norge er aluminium- og annen metallurgisk industri, men i den utstrekning slik industri kan drives på basis av gass, vil den kunne drives billigere i andre land med overskudd av gass (Nord-Afrika, Midt-Østen). Norge har her sin kom-

parative fordel så lenge vannkraften egner seg bedre enn gass og olje. Så følger den kjemiske industri, som skal omtales særskilt nedenfor, og dernest treforedlingsindustrien, som kom opp i et forbruk på ca. ½ mill. tonn fyringsolje i 1966. Treforedlingsindustrien er imidlertid knyttet til råstoffkildene og ligger langt fra der hvor gassen kan komme. Med den neste i rekken av energiforbrukende industrier, sementindustrien, er man nede i en slik størrelse at det gjør seg gjeldende samme forhold som ved alminnelig distribusjon. En større sementfabrikk kan bruke noe omkring 50 000 tonn olje pr. år, svarende til knapt 50 mill. m³ gass, og gass til lønnsom pris (dvs. i konkurranse med tung fyringsolje) vil i høyden kunne leveres på steder hvor det er en annen større forbruker fra før.

Tilbake står da «de to store» forbrukerkategorier, varmekraftverk og kjemisk industri.

Et varmekraftverk på opp til 1 mill. kW (f. eks. to enheter på 500 000 kW hver) vil muligens driftsteknisk kunne innpasses i nettet på Sørlandet—Rogaland i 1970-årene, når Sira-Kvina er noenlunde ferdig utbygget, men lønnsomheten ved å bruke gass er tvilsom. Det fremgår av kap. 33 at det vil være lønnsomt å innpasse noe mellom 1 000 og 4 000 MW oljebasert kraft i det sydnorske kraftsystem innen 1980, men denne lønnsomhet beror på at slike kraftverk ved å drives bare i vannfattige perioder, gjør det mulig å utnytte det overskudd av vannkraft som man har i de fleste år. Skulle et kraftverk som nyttes på denne måten, drives med gass, ville det være en meget ugunstig avtaker for gassleverandøren. Det ville kreve store gassmengder i de perioder det kjøres, og beslaglegge tilsvarende andel av faste anlegg for utvinning og overføring av gassen. Men i ca. ¾ av tiden, over et lengre tidsrom, ville det ikke avta noe. Å kjøre kraftverket over vesentlig lengre tid ville bare svare seg dersom gassprisen ble vesentlig lavere enn oljeprisen, og det vil si lavere enn den pris (på 2,87 d/therm eller kr. 8,20 pr Gcal) som er blitt fastsatt, under stor misnøye fra oljeselskapene, for gass levert i land fra feltene like utenfor Englands kyst.

Forbruk av gass i en slik kraftstasjon som nevnt (1 million kW) kunne bli bortimot 2 milliarder m³ pr. år — men altså med betydelige variasjoner fra tørre til vannrike år.

En petrokjemisk industri vil nok etterhånden kunne komme opp i et avtak av samme størrelsesorden som det nevnte kraftverk, og vil by på den store fordel at forbruket er jevnt. Men det vil måtte ta noen tid å bygge industrien opp til en slik størrelse.

Norsk Hydro, som er en etablert gjødningsprodusent, og som nå er i ferd med å legge helt om til olje som basis for sin ammoniakkproduksjon, venter når omleggingen er gjennomført å komme opp i et oljeforbruk på 5—600 000 tonn pr. år, hvilket ville tilsvare henimot 1 milliard m³ gass, alt etter anvendelsen. Ammoniakkproduksjon hører til de mere voluminøse grener av den petrokjemiske industri, men det er også en lang rekke andre produkter som kan gi grunnlag for et ikke ubetydelig råstofforbruk.

Det er nevnt ovenfor at Phillips-gruppens funn gjelder «våt gass». Det vil si at denne gass, i motsetning til den nesten rene metan som er funnet utenfor England, inneholder betydelige mengder av de høyere hydrokarboner

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m. m.

som kan danne utgangspunkt for en rekke høyverdige petrokjemiske produkter (kfr. kap. 10).

Forutsatt at man kan få etablert både et kraftverk og en petrokjemisk industri nær der hvor gassen føres i land, skulle man altså ha mulighet for å regne med et avtak på 2—3 milliarder m³ pr. år innen en rimelig tid, og etter hvert muligens mere. Til sammenligning kan nevnes at gassledningen Hassi R'Mel-Arzew (fra algerisk Sahara fram til kysten nær Oran) er dimensjonert for 3—4 milliarder m³ pr. år likvefjeringsanlegget i Arzew (for eksport til Frankrike og England) for ca. 2 milliarder m³ pr. år og Esso's anlegg i Libya (for utskipning til bl. a. Spania og Italia) for 4 milliarder m³ pr. år. Forbruksgrunnlaget i Norge skulle for såvidt være av praktisk brukbar størrelse, men det er ikke mulig ut fra det som hittil foreligger å si om inntektene på slike leveranser som nevnt, vil være store nok til å dekke kostnadene og gjøre ilandføringen regningssvarende.

Fra store deler av den norske sektor vil en rørledning til andre land (England, Tyskland, Danmark) bli billigere enn til Norge. Dertil kommer muligheten for å avsette større kvanta, hvilket bringer enhetskostnaden ned, og endelig muligheten for å oppnå en høyere pris til konsument, idet gassen i større utstrekning enn i Norge vil erstatte høyverdig brensel og relativt dyr elektrisitet. Det er derfor sannsynlig at gassen vil kunne oppnå en høyere pris ved kilden ved eventuell eksport enn ved levering til Norge.

Alt i alt er det ikke grunn til å vente at gass fra Nordsjøen vil finne innpass i Norges energiforsyning i en utstrekning som nevneverdig endrer det bilde man har uten gassen. Det forhindrer ikke at selve utvinningsvirksomheten kan bli av betydelig interesse for de sektorer av landets økonomi som mest direkte berøres.»

5.

Ved brev av 2. mai 1969 anmodet Phillips om at Industridepartementet trakk opp en politikk vedrørende ilandføring av petroleum fra den norske kontinentalsokkel, slik at selskapene på forhånd kunne vite hvordan de skulle forholde seg med avsetning av produksjonen, såfremt det ble gjort et kommersielt funn. Departementet har hittil ikke besvart dette brev. Brevet og innstillingen fra Gassutvalget har imidlertid vært forelagt Statens oljeråd som ved brev av 28. april 1970 uttaler:

«Spørsmålet om ilandføring av petroleum i Norge, overføring til skip ved utvinningsstedet, eller ilandføring til andre land er et spørsmål som etter Oljerådet's mening for tiden ikke er tilstrekkelig belyst. Oljerådet vil imidlertid peke på det betenkelige i å overføre så vesentlige naturressurser som det her blir tale om, til et annet land. En ordning hvor overføring kan skje til skip på utvinningsstedet eller en ilandføring til Norge for eventuell utskipning, er å foretrekke. De problemene som knytter seg til legging og vedlikehold av rørledninger over Norskerennen eller anlegg på vår kontinentalsokkel for overføring til skip

på utvinningsstedet, er store. Men med de fremskritt som gjøres med hensyn til legging av rørledninger på store dyp, konstruksjon av produksjonsplattformer etc., vil en anta at disse problemer er overvunnet om få år.

Om det aktuelle spørsmål som gjelder ilandføring av gass- og kondensat fra Phillips' blokker på kontinentalsokkelen, vil Oljerådet foreløpig advare mot at man i første omgang gir tillatelse til anlegg av rørledning til andre land enn Norge. Naturgass er iferd med å bli en meget etterspurt vare. Et anlegg for nedkjøling til væskeform av naturgass for videre-transport til aktuelle markeder, ser man helst blir lagt til Norge eller eventuelt på utvinningsstedet. En annen løsning kunne danne et meget uheldig mønster for den fremtidige utvikling.

Hele problemstillingen omkring ilandføring, nedfrysing og eksport m. v. av gass (og kondensat) må utredes nærmere. Man står her ved begynnelsen av et nytt avsnitt i utviklingen av vår kontinentalsokkel og det bør derfor foretas en omhyggelig vurdering av de spørsmål som reiser seg før man tar et endelig standpunkt.»

Oljerådets medlem, Generaldirektør Hveding, har reservert seg m. h. t. den advarsel mot å tillate legging av gassledning til andre land som Oljerådet har gitt uttrykk for.

6.

Industridepartementet skal bemerke:

a) Som det fremgår av kongelig resolusjon av 9. april 1965 § 14 har rettighetshaverne enerett til utvinning av petroleum i de områder som omfattes av hver enkelt utvinnings-tillatelse. Det er likeledes rettighetshavernes oppgave å sørge for å finne markeder for den produserte petroleum.

Denne petroleum er imidlertid en norsk naturressurs som man må søke å utnytte på den for landet mest fordelaktige måte. Ved vurderingen av hvilken måte som er mest fordelaktig for Norge, må det tas hensyn til tekniske og økonomiske betraktninger, samt til behovet for petroleum i Norge og mulighetene for for-edling med sikte på eksport. I denne forbindelse må man være oppmerksom på at ett drivverdig funn av olje sannsynlig vil være nok til å dekke hele Norges nåværende behov for olje. Et drivverdig gassfunn vil sannsynligvis for tiden ikke finne et tilstrekkelig marked i Norge. Man må også ha for øye at det å få et funn i produksjon, kan bety meget for den videre undersøkelsesaktivitet på den norske kontinentalsokkel. En forekomst som produseres, vil sannsynligvis også muliggjøre at staten kan oppnå bedre betingelser for tilde-ling av utvinningstillatelser i det samme området i forhold til hva som hittil har vært mulig, og dermed et større økonomisk utbytte til Norge.

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m. n.

Det er i dag 2 større raffinerier i Norge. Disse raffinerier eies av henholdsvis A/S Norske Esso og A/S Norsk Shell. Det vil ikke uten videre være mulig på grunnlag av de konsepsjonsvilkår som er fastsatt for selskapene, å kreve at disse raffinerier kjøper olje produsert på den norske kontinentalsokkel av et annet oljeselskap. Dette spørsmål bør man være oppmerksom på ved eventuell tildeling av konsepsjon til bygging av nye raffinerier i Norge.

Såvidt departementet kan se, foreligger det 3 alternativer for ilandføring av olje fra kontinentalsokkelen syd for 62° n. br. Alternativene er ilandføring i Norge via rørledning, ilandføring via rørledning i andre land enn Norge, f. eks. Danmark, Storbritannia, Tyskland osv. og overføring til tankskip via lagringsanlegg på havbunnen på produksjonsstedet.

Såfremt en rettighetshaver skulle velge et system hvorved olje lastes direkte fra lagringsanlegg på produksjonsstedet ombord i tankskip, vil det ikke være noe i veien for at det norske marked dekkes fra denne produksjon i den utstrekning dette skulle være ønskelig. Departementet vil her peke på at staten har anledning til å ta sin produksjonsavgift på 10 pst. i form av produsert petroleum i stedet for i penger. Også under avtalene om statsdeltagelse med A/S Petronord og Phillips-gruppen har man rett til å ta sin del av produksjonen i form av petroleum.

Departementet antar at det også vil være de samme 3 muligheter for ilandføring av gass fra kontinentalsokkelen syd for 62° n. br., dog slik at gass ikke kan overføres direkte via lagringsanlegg til tankskip, men må først nedfrys til -162° .

Ilandføring i Norge av gass via rørledning vil imidlertid by på store problemer på grunn av den norske renne. Industridepartementet tar sikte på å utrede på kontraktbasis problemet med nedfrysing av gass på produksjonsstedet for overføring til tankskip. Departementet går ut fra at utredningen kan gjennomføres ved bevilgning fra statlige forsknings- og utviklingskontrakter. Så fremt det er teknisk og økonomisk mulig, vil den mengde gass som måtte være nødvendig for det norske behov i såfall kunne bringes iland i Norge via tankskip. Samtidig vil man fra vedkommende funn kunne forsyne andre markeder.

Man bør også være oppmerksom på at selv om petroleum produsert på den norske kontinentalsokkel i Nordsjøen føres iland via rørledning i et annet land enn Norge, vil forholdet stille seg anderledes for petroleum funnet på den norske kontinentalsokkel nord for 62° n. br. Avstanden til Norge vil her være vesentlig kortere enn avstanden til andre land. Man

vil heller ikke ha problemer med kryssing av en Norskerenne. Norge vil således være det mest naturlige alternativ ved funn av petroleum nord for 62° n. br.

b) Etter departementets opfatning vil det være en nasjonaløkonomisk vurdering i hvert enkelt tilfelle som avgjør hvilket alternativ som er det mest fordelaktige for Norge. Ved vurderingen må det tas hensyn til utgiftene til ilandføring, til fordelene ved en utnyttelse i Norge, til statens interesse i at produktene oppnår en høyest mulig pris for derved å gi staten et større utbytte av produksjonen, til forurensningsproblematikken, om det gjøres tilsvarende funn på den engelske eller danske kontinentalsokkel som kan muliggjøre en kombinert utnyttelse av funnet ved en felles rørledning etc. Departementet tar sikte på å gjennomføre en så vel teknisk som økonomisk vurdering av de forskjellige alternativer for ilandføring.

Departementet finner det for tiden ikke mulig å ha noen sikker formening om hvilket alternativ som bør velges. Man finner det derfor naturlig at man foreløpig avholder seg fra å trekke opp generelle retningslinjer for hvordan det skal forholdes om det måtte bli gjort kommersielt utnyttbare funn på den norske kontinentalsokkel. Departementet antar for tiden at det mest hensiktsmessige vil være å oppnevne et forhandlingsutvalg i hvert enkelt tilfelle, som søker å komme frem til den fordelaktigste løsning sett fra Norges side som samtidig tar nødvendig hensyn til selskapenes interesser. På denne måte får man bl. a. anledning til å ta hensyn til den tekniske utvikling, til beliggenhet av hvert enkelt funn og til utvikling av et eventuelt gass- eller oljebehov i Norge i forbindelse med reising av ny industri etc. Før forhandlinger påbegynnes, må spørsmålet om ønskeligheten av ilandføring i Norge av petroleumsfunnet være vurdert.

Departementet vil peke på at det er et rimelig hensyn at vedkommende selskap får en snarlig avgjørelse av sitt andragende om konsepsjon til anlegg av rørledning eller lagringsanlegg på den norske kontinentalsokkel.

XI. Forholdet til EEC.

Under henvisning til St. meld. nr. 92 for 1969—70 Om Norges forhold til de nordiske og europeiske markedsdannelser har departementet funnet det riktig å gi en kort omtale av forholdet mellom petroleumslovgivningen og Roma-traktaten.

Ved kongelig resolusjon av 31. mai 1963 proklamerte Norge sin suverenitet over kontinentalsokkelen. Resolusjonen er en erklæring om at Norge skal ha statshøyhet over disse områder av havbunnen og dens undergrunn forså-

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

vidt angår undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster.

Tilsvarende suverenitetserklæringer er gitt av flere av EEC-landene, bl. a. Forbundsrepublikken Tyskland, Italia og Nederland. Storbritannia og Danmark har også avgitt lignende erklæringer.

Hverken Rådet eller Kommisjonen i EEC har hittil tatt standpunkt til Roma-traktatens anvendelse på kontinentalsokkelen.

Ingen av Roma-traktatens bestemmelser tar direkte standpunkt til dette spørsmål. I traktatens art. 227 sies det at traktaten gjelder for de deltagende stater, men det er ikke gitt noen definisjon av hva som skal forstås med medlemsstatenes territorier. De direktiver om etableringsrett som angår leting, boring og utnyttelse av petroleum (kfr. rådets direktiv av 7. juli 1964 og 13. mars 1969) har ingen bestemmelser om den geografiske anvendelse.

Direktivet for etableringsrett innen bergverk av 7. juli 1964 innebar en delvis avvikling av restriksjonene på etableringsretten vedrørende undersøkelse etter og utnyttelse av petroleumforekomster. Direktivet omfatter utvinning av jordolje og naturgass, men gjør unntak for retten til leting og boring for andre enn konsesjonsinnehaveren selv. Av restriksjoner som uttrykkelig ble nevnt å være i strid med direktivet var italienske bestemmelser om at det bare er italienske statsborgere og selskaper med sete i Italia som kan erverve konsesjon på utvinning av jordolje og naturgass. Den italienske lov om undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske petroleumforekomster av 21. juli 1967 inneholder ikke en tilsvarende bestemmelse.

Direktivet av 13. mars 1969 er et supplement til direktivet av 7. juli 1964 og innebærer en ikke-diskriminerende behandling når det gjelder etablering i forbindelse med tillatelse til undersøkelse etter og utvinning av petroleum.

Ifølge lov av 21. juni 1963 nr. 12 kan Kongen gi norske eller utenlandske selskaper, herunder stiftelser, selskaper og andre sammenslutninger, adgang til å utforske eller utnytte naturforekomster. Denne lovbestemmelse er ikke diskriminerende vis-à-vis utlendinger og er således i samsvar med de gitte direktiver om etableringsrett på dette område.

Ifølge den nevnte lov har Kongen som tidligere nevnt i denne melding fått fullmakt til å fastsette nærmere vilkår og regler for utforskning og utnyttelse av undersjøiske petroleumforekomster (kfr. kongelig resolusjon av 9. april 1965). Resolusjonen opererer med tre typer tillatelser eller konsesjoner, nemlig undersøkelsestillatelse (§ 4), utvinningstillatelse (§ 10) og tillatelse til anlegg av rørledninger, lagringsanlegg etc. (§ 35).

Utlendinger er likestilt med innlendinger hva gjelder undersøkelsestillatelse og tillatelse til anlegg av rørledninger, lagringsanlegg etc.

Bestemmelsen om utvinningstillatelse er imidlertid etter sin ordlyd diskriminerende, idet den sier at slik tillatelse bare kan meddeles personer som har fast bopel i Norge og selskaper, stiftelser eller andre sammenslutninger som er stiftet i samsvar med norsk lovgivning og som har sete i Norge (§ 10, 1. ledd). Når særlige grunner taler for det, kan slik tillatelse gis til utenlandske statsborgere, selskaper m. v. som har etablert norsk underavdeling med fast representasjon i Norge som kan forplikte selskapet m. v. i samme utstrekning som styret i et norsk aksjeselskap (§ 10, 2. ledd). Slik tillatelse er allerede gitt til amerikanske selskaper.

De retningslinjer som det er gitt uttrykk for i denne melding for den fremtidige undersøkelsesvirksomhet på kontinentalsokkelen, er etter departementets oppfatning i samsvar med de tidligere nevnte direktiver om etableringsrett. Roma-traktaten er ikke til hinder for at staten engasjerer seg såvel i undersøkelser som ved en deltagerrett, eller på annen måte ved eventuell utvinning. En statlig virksomhet på dette område vil i tilfelle være underlagt de samme vilkår om ikke-diskriminerende behandling som private selskaper. Ved tildeling av utvinningstillatelser til private selskaper vil departementet ha anledning til å stille vilkår av den art som er nevnt i denne melding og som hittil har ligget til grunn for departementets konsesjonspolitik.

XII. Undersøkelse og boring etter petroleum på Svalbard.

1.

Undersøkelse etter og utvinning av petroleum på Svalbard reguleres av Bergverksordningen for Svalbard, fastsatt ved kongelig resolusjon av 7. august 1925. I henhold til Bergverksordningen har alle undersåtter av de stater som har ratifisert eller sluttet seg til Svalbard-traktaten, samt selskaper som er hjemmehørende og lovlige stiftet i noen av de nevnte stater, rett til å søke etter og til å erverve og utnytte «naturlige forekomster av kull, jordolje og andre mineraler og bergarter som utvinnes gjennom bergverksdrift» på Svalbard og i Svalbards territorialfarvann. Dette innebærer at såvel norske som utenlandske selskaper og enkeltpersoner kan lete etter petroleum på Svalbard og innen dens territorialfarvann. Utmål kan tildeles anmelder som oppfyller lovens krav og vedlegger sin funnrapport en prøve av vedkommende mineral el-

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

ler bergart. Det er imidlertid ikke praktisk mulig å stille dette krav for petroleumforekomster, idet slikt krav ville innebære at boring måtte settes igang før utmål var tildelt. Basert på forslag fra et utvalg nedsatt i 1965, bestemte Industridepartementet derfor i brev til Bergmesteren for Svalbard av 3. juni 1966 at kravet om en prøve av petroleum skulle kunne erstattes av et geologisk materiale som sannsynliggjør at det foreligger muligheter for funn av petroleum som betinger utmål.

2.

Ved brev av 21. mars 1970 har Bergmesteren for Svalbard gjort rede for undersøkelse etter petroleum på Svalbard i tidsrommet 1960—69. Det heter her:

«Spørsmål om det finnes oljeforekomster på Svalbard ble for alvor tatt opp i 1960. Oljeundersøkelsene har hovedsakelig vært konsentrert om den sentrale og sydøstlige del av Spitsbergen, samt Barentsøya, Edgeøya, Hopen og Kong Karls Land.

1. Sommeren 1960 utførte *Royal Dutch-Shell* geologiske undersøkelser på Svalbard og arbeidet i områdene ved Isfjorden og Hornsund, samt på Barentsøya og Edgeøya.

2. *American Overseas Petroleum Limited (Amoseas)* begynte sine oljeundersøkelser på Svalbard sommeren 1960 og fortsatte undersøkelsene i de følgende år til mars 1966 da firmaet avsluttet sine foreløbige arbeider med borhullet Ishøgda nr. 1 ved Blåhuken i Van Mijenfjorden. I årene 1960—64 ble det utført topografisk kartlegging, geologiske og seismiske undersøkelser. Ekspedisjonene benyttet både båt og helikoptere. Sommeren 1962 samarbeidet Amoseas med en geologisk ekspedisjon fra Universitetet i Cambridge. I 1963 utførte Amoseas marin-seismiske arbeider i fjordene på Spitsbergen og ved Edgeøya. Fra sommeren 1965 til mars 1966 gjennomførte det amerikanske selskap boring av et oljeborhull, kalt Ishøgda nr. 1. I tiden april 1966 til i dag har Amoseas ikke hatt flere ekspedisjoner til Svalbard for å fortsette sine undersøkelser.

3. *Norsk Polar Navigasjon A/S* har arbeidet meget med oljeundersøkelser på Svalbard. I tiden 1961—63 ble det boret et hull på Kvadehuken vest for Kongsfjorden. Fra 1963 til 1967 ble det boret et hull innerst i Grønnfjorden. Begge disse borer er utført med diamantboringstutstyr og med forholdsvis liten hull-diameter.

I samarbeide med Universitetet i Cambridge har Norsk Polar Navigasjon A/S fått utført et stort geologisk kartleggingsarbeide av områder ved Berzeliusdalen ved Van Mijenfjorden, samt Brepollen-området øst for Hornsund. Videre er det foretatt geologisk kartlegging av Hopen og Kong Karls Land.

4. Det russiske grubeselskap *Trust Arktikugol og Institutt for Arktisk Geologi i Leningrad* startet oljeundersøkelser på Svalbard sommeren 1961 og har siden da utført et omfattende geologisk markarbeid i områdene ved Isfjorden, Bellsund og Van Keulenfjorden, samt på Edgeøya. Russerne har også utført endel seismiske undersøkelser ved Van Mijenfjorden og Isfjorden.

5. Franske oljeundersøkelser startet sommeren 1964. *Bureau de Recherches Pétrolières* utførte aeromagnetiske målinger og marin-seismiske målinger i det østre Barentshav.

Compagnie d'Exploration Pétrolières utførte sommeren 1964 geologisk kartlegging flere steder på Svalbard. Siden 1964 har franskmenn ikke vist interesse for videre oljeundersøkelse på Svalbard og det er heller ikke fra fransk side anmeldt funn av olje på grunnlag av geologiske indikasjoner.

6. *Den norske stat v/Industridepartementet (Norsk Polarinstitutt)* har utført et omfattende geologisk kartleggingsarbeid på Svalbard. Øst for Hornsund, i Grimfjellområdet, har Norsk Polarinstitutt i 1963—66 utført spesielle oljegeologiske undersøkelser, og det er i dette område anmeldt funn og begjært utmål på grunnlag av geologiske indikasjoner på olje.

7. *Norske Fina A/S* har sommeren 1969 både på egne vegne og i samarbeide med Norsk Polar Navigasjon A/S utført geologiske og seismiske undersøkelser på Barentsøya, Edgeøya, Hopen og Kong Karls Land.»

3.

I henhold til oppgave fra Bergmesteren for Svalbard opprettholdes for tiden følgende utmål på Svalbard:

California Asiatic Oil Company og Texaco Overseas Petroleum Company — 339 utmål som dekker ialt 3 327,88 km² (oljeutmål).

Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S — 203 utmål som dekker 1 954,85 km² (utmål på kull).

Norsk Polar Navigasjon A/S — 120 utmål som dekker 1 139,00 km² (oljeutmål).

Trust Arktikugol — 95 utmål som dekker 914,55 km² (hvorav 71 utmål på olje og resten på kull).

A/S Adventdalens Kullfelt — 55 utmål som dekker 415,70 km² (utmål på kull).

Kings Bay Kull Comp A/S — 2 utmål som dekker 20 km² (utmål på kull).

Den norske stat — 9 utmål som dekker 75,59 km² (utmål på kull).

Tilsammen 823 utmål som dekker ialt 7 850,57 km².

Utmålene er inntegnet på vedlagte kart over Svalbard.

4.

Bergmesteren har også utarbeidet en oversikt over funnpunktanmeldelser på Svalbard pr. 15. mars 1970. Man viser her til tabell 2 nedenfor.

5.

Ved brev av 23. august 1965 fikk Statens oljeråd i oppdrag å utarbeide utkast til sikkerhetsforskrifter for undersøkelse og boring

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

etter petroleum på Svalbard. Dette utkast foreligger ennå ikke, men etter det departementet forstår, regner Oljerådet med å avgi sitt forslag i nær fremtid.

6.

I oktober 1969 inngikk A/S Adventdalens Kullfelt avtale med A/S Akers mek. Verksted om bortleie av retten til å søke etter og utnytte petroleumsforekomster på ialt 44 utmål på Svalbard tilhørende A/S Adventdalens Kullfelt. Avtalen følger som vedlegg 3. Som det fremgår av avtalen, har utleieren rett til å motta geologisk materiale etc. Likeledes gir avtalen utleieren rett til å kontrollere virksomheten. A/S Adventdalens Kullfelt har ikke det nødvendige administrasjonsapparat til å påta seg dette arbeid. Det er derfor forutsetningen at Industridepartementets Oljekontor inntil videre skal administrere avtalen for A/S Adventdalens Kullfelt. Industridepartementet arbeider for tiden med utkast til slik overenskomst.

XIII.

De vurderinger Industridepartementet har foretatt og de retningslinjer som er trukket opp i meldingen har sin bakgrunn i den foreliggende situasjon og tar sikte på den aller nærmeste tid fremover. Situasjonen kan endres raskt og problematikken måtte sees fra nye synsvinkler. Departementet finner derfor å måtte ta forbehold om å endre syn på et eller flere punkter som er omhandlet i meldingen. Stortinget vil i tilfelle bli orientert om dette gjennom senere meldinger, eventuelt som tillegg til denne melding.

Industridepartementet

tilrår:

Avtrykk av tilråding fra Industridepartementet av 12. juni 1970 om undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m. m. sendes Stortinget.

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

Vedlegg 1.

Oversikt over rettighetshavere til utvinningstillatelser for petroleum meddelt i 1965 og 1969.

(Hvor det er flere rettighetshavere til en tillatelse, er det selskap som forestår virksomheten, skrevet med kursiv.)

1. Esso Exploration Norway Inc.

1965: (3 tillatelser — 12 blokker)

- a) Felt 16 blokkene 1, 2 og 7 og felt 25 blokk 11.
- b) Felt 16 blokk 9, felt 17 blokkene 8 og 9 og felt 18 blokk 7.
- c) Felt 8 blokkene 2 og 3 og felt 9 blokkene 7 og 8.

1969: (4 tillatelser — 4 blokker)

- a) Felt 25 blokk 8.
- b) Felt 25 blokk 10.
- c) Felt 15 blokk 6.
- d) Felt 30 blokk 10.

Ved eventuell produksjon har staten rett til 17½ % av rettighetshaverens nettofortjeneste i blokker tildelt i 1969.

2. Amoco/Noco-gruppen

1965: Gruppen består av:

<i>Amoco Norway Oil Company</i>	28,33333 %
Amerada Petroleum Corporation of Norway	28,33333 %
Texas Eastern Norwegian, Inc.	28,33333 %
Norwegian Oil Consortium A/S & Co.*)	15 %

(3 tillatelser — 10 blokker)

- a) Felt 6 blokk 3 og felt 7 blokkene 1 og 4.
- b) Felt 7 blokkene 3 og 6 og felt 8 blokk 4.
- c) Felt 2 blokkene 2, 5 og 8 og felt 3 blokk 4.

1969: Gruppen består ved denne tildeling av:

<i>Amoco Norway Oil Company</i>	25 %
Amerada Petroleum Corporation of Norway	25 %
Texas Eastern Norwegian, Inc.	25 %
Norwegian Oil Consortium A/S & Co.*)	25 %

(2 tillatelser — 2 blokker)

- a) Felt 2 blokk 9.
- b) Felt 2 blokk 11.

Ved eventuell produksjon har staten rett til 10 % av hver rettighetshavers nettofortjeneste i de blokker som ble tildelt i 1969.

*) Aksjonærer i Norwegian Oil Consortium A/S & Co. (NOCO): A/S Akers mek. Verksted, Sig. Bergesen d.y. & Co., Aktieselskapet Borregaard, Christiania Spigerverk, Elkem A/S, Fearnly & Astrup, A/S Ganger Rolf, A/S Kosmos, A/S Kvarner Brug, A/S J. Ludwig Mowinkels Røderi, Skibs-A/S Marina, Platou Incentive A/S, Smedvigs Tankrederi A/S, Storebrand, A/S Tadeli & Co, A/S Union (Union Co.), Forsikringsaktieselskapet Vesta, Westfal-Larsen & Co. A/S, Wilhelmsens Linjeagenturer A/S, A/S Askim Gummivarefabrikk.

3. Petronord-gruppen

1965: Gruppen består av:

<i>Elf Norge A/S</i>	28,4 %
Norsk Hydro A/S	10,0 %
Cofranord A/S	1,6 %
Eurafrep Norge A/S	2,4 %
Coparex Norge A/S	2,1 %
Total Marine Norsk A/S	21,3 %
Aquitaine Norge A/S	14,2 %
	80 %

Phillips-gruppen

(Phillips Petroleum Company

Norway 14,78 % og	
Norsk Agip A/S 5,22 %)	20 %

Norsk Hydro har opsjonsrett til å øke sin andel slik at denne blir 18,4 pst. (enkel opsjon) eller 26,8 pst. (dobbel opsjon).

(3 tillatelser — 12 blokker)

- a) Felt 16 blokkene 3, 5 og 6 og felt 17 blokk 4.
- b) Felt 2 blokk 6, felt 7 blokk 2 og felt 18 blokkene 10 og 11.
- c) Felt 9 blokk 5, felt 10 blokkene 8 og 11 og felt 11 blokk 9.

1969: Gruppen består ved denne tildeling av:

<i>Elf Norge A/S</i>	38,4 %
Norsk Hydro A/S	13,6 %
Aquitaine Norge A/S	19,2 %
Total Marine Norsk A/S	28,8 %

Norsk Hydro A/S har opsjonsrett til å øke sin andel slik at denne blir 24,1 pst. (enkel opsjon) eller 34,6 pst. (dobbel opsjon).

(4 tillatelser — 4 blokker)

- a) Felt 3 blokk 7.
- b) Felt 25 blokk 1.
- c) Felt 15 blokk 3.
- d) Felt 25 blokk 2.

Ved eventuell produksjon har staten opsjon til å delta. Statens andel vil være 12 pst., 9 pst. eller 5 pst., — avhengig av hvorvidt og i hvilken grad Norsk Hydro A/S benytter seg av sin opsjonsrett.

4. A/S Norske Shell

1965: (3 tillatelser — 10 blokker)

- a) Felt 16 blokk 12, felt 17 blokkene 10 og 11 og felt 25 blokk 12.
- b) Felt 1 blokkene 3 og 6 og felt 8 blokk 7.
- c) Felt 9 blokk 12 og felt 10 blokkene 7 og 9.

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

1969: (2 tillatelser — 2 blokker)

- a) Felt 30 blokk 5.
- b) Felt 30 blokk 11.

5. Texaco/Socal-gruppen

1965: Gruppen består av:

<i>Texaco Overseas Petroleum Company</i>	50 %
California Asiatic Oil Company of Norway	50 %
(3 tillatelser — 11 blokker)	
a) Felt 8 blokkene 6 og 9 og felt 9 blokk 4.	
b) Felt 3 blokkene 2 og 3, felt 8 blokk 12 og felt 9 blokk 11.	
c) Felt 9 blokk 9 og felt 10 blokkene 5, 10 og 12.	

6. Phillips-gruppen

1965: Gruppen består av:

<i>Phillips Petroleum Company Norway</i>	36,96 %
Norske Fina A/S	30,00 %
Norsk Agip A/S	13,04 %
	80 %
Norsk Hydro A/S	2,5 %
Cofranord A/S	0,4 %
Eurafrep Norge A/S	0,6 %
Elf Norge A/S	7,1 %
Coparex Norge A/S	0,525 %
Total Marine Norsk A/S	5,325 %
Aquitaine Norge A/S	3,550 %
	20 %

Norsk Hydro A/S har opsjonsrett til å øke sin andel slik at denne blir 4,6 pst. (enkel opsjon) eller 6,7 pst. (dobbel opsjon).
(3 tillatelser — 11 blokker)

- a) Felt 7 blokk 8, felt 8 blokk 1, felt 16 blokk 11 og felt 17 blokk 12.
- b) Felt 8 blokkene 8, 10 og 11.
- c) Felt 1 blokk 5, felt 2 blokkene 4 og 7 og felt 7 blokk 11.

1969: Gruppen består ved denne tildeling av:

<i>Phillips Petroleum Company Norway</i>	51,74 %
Norske Fina A/S	30,00 %
Norsk Agip A/S	18,26 %
(1 tillatelse — 1 blokk)	
a) Felt 2 blokk 10.	

Ved eventuell produksjon har staten opsjon til å delta med 17½ pst.

7. Norwegian Gulf Oil Production Company

1965: (2 tillatelser — 6 blokker)

- a) Felt 2 blokk 1, felt 7 blokk 12 og felt 11 blokk 8.
- b) Felt 7 blokk 9, felt 8 blokk 5 og felt 16 blokk 8.

8. Syracuse-gruppen

1965: Gruppen består av:

<i>Syracuse Oils Norge A/S</i> *)	95 %
Phillips Petroleum Company Norway	5 %
(1 tillatelse — 2 blokker)	
a) Felt 11 blokkene 7 og 10.	

*) Aksjonærer i Syracuse Oils Norge A/S:

Norske aksjonærer:	
Den norske Creditbank	400 aksjer
A/S Rederiet Odfjell	200 »
Thor Dahls Hvalfangerselskap A/S	400 »
A/S Havtor	200 »
A/S Uglands Rederi	20 »
Andre norske interesser	50 »
	1270 aksjer (63,5 %)
Utenlandske aksjonærer:	
Saratoga Minerals Ltd.	200 aksjer
Pan Ocean Oil Corp.	220 »
Syracuse Oils Ltd.	300 »
Mr. Angus MacKenzie	10 »
	730 aksjer (36,5 %)

9. Murphy-gruppen

1965: Gruppen består av:

<i>Norsk Murphy Oil Company</i>	25 %
Norske Ocean Exploration Company	25 %
Pennzoil Company Norge	25 %
Wintershall Norge A/S	25 %
(1 tillatelse — 4 blokker)	

- a) Felt 2 blokk 3, felt 3 blokkene 1 og 5 og felt 9 blokk 10.

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

Vedlegg 2.

Rapport fra Statens oljeråd over dets arbeid fra 1. januar 1968 til 31. desember 1969.

I. Statens oljeråd ble første gang oppnevnt ved kgl. res. av 9. april 1965. Til medlemmer i Rådet ble oppnevnt:

Ekspedisjonssjef Jens Evensen, formann,
Regjeringsadvokat Henning Bødtker,
Direktør Carl Wilhelm Carstens,
Professor Anders Kvale,
Avdelingsleder, dr. phil. Birger Rasmussen og
Fylkesmann Olaf Watnebryn.

Ved brev av 29. januar 1969 anmodet direktør Carstens om å bli entlediget fra sitt verv som medlem i Statens oljeråd fra 1. mars s. å., da han fra denne dato skulle begynne i ny stilling hvor han bl. a. ville arbeide med en norsk industribedrifts oljeinteresser på kontinentalsokkelen.

Ved Regjeringens resolusjon av 6. november 1969 ble følgende oppnevnt til medlemmer i Statens oljeråd for et tidsrom av tre år:

Ekspedisjonssjef Jens Evensen, Oslo, formann,
Høyesterettsdommer J. C. Mellbye, Oslo, viseformann,
Generaldirektør Vidkun Hveding, Oslo,
Banksjef Arne Jensen, Oslo,
Avdelingsleder, dr. phil. Birger Rasmussen, Bergen, og
Fylkesmann Olaf Watnebryn, Drammen.

Regjeringsadvokat Henning Bødtker kunne ikke gjenoppnevnes p. g. a. gjeldende bestemmelser om aldersgrense for komitémedlemmer.

Statens oljeråd har hele tiden hatt til sin disposisjon en fast sekretær. Konsulent, senere byråsjef Nils Gulnes, Industridepartementet, har vært Rådet's sekretær i hele perioden.

II. Ved brev av 22. april 1968 oversendte Statens oljeråd sin innstilling nr. 4 med forslag til regler om vitenskapelige undersøkelser av den norske kontinentalsokkel m. v. til Industridepartementet.

På bakgrunn av de regler som er fastlagt i Genèvekonvensjonen av 29. april 1958 og på bakgrunn av den vitenskapelige aktivitet som har funnet sted på den norske kontinentalsokkel i de senere år, fant Statens oljeråd å måtte anbefale at det ble utferdiget nærmere regler for vitenskapelige undersøkelser av vår kontinentalsokkel. Oljerådets oppfatning er at det bør føres kontroll med slik vitenskapelig virksomhet, bl. a. for å kunne kontrollere at den kun har vitenskapelig formål. Slike regler er

også nødvendig for å dekke de sikkerhetsmessige hensyn og tilgodese de tradisjonelle næringsveier på havet. Likeledes er det nødvendig med regler for vitenskapelig undersøkelse som kan sikre at resultatene fra slike undersøkelser kommer norske vitenskapelige institusjoner og norsk forskning tilgode.

Etter Oljerådets oppfatning bør ren vitenskapelig utforskning av kontinentalsokkelen være fri, men ikke ukontrollert. Det er derfor nødvendig med tillatelse fra norske myndigheter for å drive vitenskapelig utforskning av kontinentalsokkelen.

Ved kgl. res av 31. januar 1969 er det utferdiget regler om vitenskapelig undersøkelse etter naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m. v. i det vesentlig i overensstemmelse med Oljerådets forslag.

III. Som nevnt i rapport fra Statens oljeråd av 19. februar 1968, trykket som vedlegg 1 til St. meld. nr. 11 for 1968—69 om undersøkelse og boring etter petroleumsforekomster på den norske kontinentalsokkel i Nord-sjøen, ble Oljerådet i 1965 anmodet om å komme med forslag til sikkerhetsforskrifter for undersøkelse etter og utvinning av petroleumsforekomster på Svalbard. Arbeidet med slike sikkerhetsforskrifter har fortsatt i 1968 og 1969. Oljerådet er nå kommet frem til et forslag til sikkerhetsforskrifter og dette utkast har vært diskutert med representanter for den internasjonale petroleumsindustri og for norske interesser på Svalbard. Likeledes har man anmodet det russiske grubeselskap Arktikugol som har utmål på Svalbard om å komme med uttalelser til utkastet. Ved brev av 10. oktober 1968 ble slik uttalelse mottatt.

Statens oljeråd er for tiden iferd med å fullføre arbeidet med utarbeidelsen av slike regler og venter å oversende sitt utkast til sikkerhetsforskrifter for undersøkelse og boring etter petroleum på Svalbard med motiver til Industridepartementet innen 1. april 1970.

IV. En oppgave som har lagt beslag på Oljerådets tid, har vært spørsmålet om å foreta ny utlysning av blokker på kontinentalsokkelen, samt å forhandle med søkere om betingelsene for slike tillatelser. Som nevnt i St. meld. nr. 11 for 1968—69 under VI foreslo Statens oljeråd i brev av 2. mars 1968 at visse blokker på kontinentalsokkelen syd for 62° n. br. burde utlyses for ansøking om utvinningstillatelse. Hensikten med forslaget var å gi visse suppleringsblokker til de rettighets-

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

havere som allerede hadde utvinningstillatelse for petroleum på den norske kontinentalsokkel. Ved kunngjøring av 21. mai 1968 ble 68 blokker utlyst. Ved fristens utløp 5. september 1968 var det innkommet 10 ansøknings. Statens oljeråd ble av Industridepartementet ved brev av 7. september 1968 anmodet om å gjennomgå de innkomne ansøknings og fremme en innstilling til departementet med forslag til fordeling av blokker til søkerne og forslag til arbeidsprogram.

Statens oljeråd tok ved brev av 23. august 1968 opp spørsmålet om deltagerrett for Staten i forbindelse med nevnte utlysning av leveringsblokker. Etterat spørsmålet om statsdeltagelse hadde vært forelagt for Regjeringen, fikk Statens oljeråd ved brev av 10. desember 1968 tillatelse til å forhandle med søkerne om en slik deltagelse i forbindelse med spørsmålet om å meddele deltagerne visse leveringsblokker som nevnt.

Forhandlingene med søkerne har vært meget kompliserte og tatt lang tid bl. a. p. g. a. spørsmålet om statsdeltagelse.

Samtlige søkere er blitt forelagt spørsmålet om statsdeltagelse ved tildelingen av blokker i form av enten «carried interest» eller «net profit interest» for staten. Søkerne er i denne forbindelse stillet overfor to alternative forslag til tildeling av blokker — med og uten statsdeltagelse. Ved brev av 13. februar, 4. mars og 2. mai 1969 avga Oljerådet sin innstilling for såvidt angår ansøkningene fra Esso Exploration Norway Inc., A/S Petronord, Phillips-gruppen og Amoco/Noco-gruppen. Med samtlige selskaper var det oppnådd enighet om statsdeltagelse. I det vesentlige i overensstemmelse med Oljerådets innstilling ble de nevnte selskaper ved kgl. res. av henholdsvis 23. og 30. mai 1969 tildelt utvinningstillatelser for ialt 11 blokker.

P.g.a. det kompliserte og meget tidkrevende arbeid som forhandlingene med søkerne medførte og p. g. a. de øvrige oppgaver som Statens oljeråd er pålagt, ble Oljerådet etter avtale med departementet 24. september 1969 fritatt for å fullføre forhandlingene med 5 av de gjestående søkerne.

For en søkers vedkommende — J. P. Rinde — avga Oljerådet ved brev av 5. november 1969 sin innstilling. Oljerådet fant enstemmig ikke å kunne anbefale denne ansøking.

V. Ved brev av 7. september 1968 fra Industridepartementet ble Statens oljeråd anmodet om å gjennomgå det formular som ble benyttet ved tildelingen av utvinningstillatelser i 1965. Ved brev av 14. februar 1969 foreslo Oljerådet ett nytt formular. Rådet foreslo sløyfet de punkter som nå er dekket av kgl. res. av 25. august 1967 vedrørende sikkerhetsfor-

skrifter for undersøkelse og boring etter undersjøiske petroleumforekomster.

Videre har man foretatt enkelte endringer og tilføyelser for å gjøre teksten klarere og man har også tilføyet et par nye punkter, bl. a. foreslo Oljerådet at man ved ansøking om hel eller delvis overdragelse av utvinnings-tillatelse skulle betale et gebyr. Gebyret ble foreslått fastsatt i hvert enkelt tilfelle av Industridepartementet bl. a. under hensyntagen til det arbeidet behandlingen av ansøkingen medfører for departementet og den fortjeneste som overdragelsen eventuelt gir rettighetshaveren.

VI. Som et ledd i utdannelsen av norske myndigheter arrangerte Statens oljeråd i tiden 3. til 8. januar 1969 et seminar i petroleumspolitik og -økonomi. Deltagere i seminaret var representanter fra Industridepartementet og Utenriksdepartementet, samt en representant fra det svenske Industridepartement og medlemmene i Statens oljeråd.

Forelesere på kurset var ass. direktør G. Dominjon i det franske Industridepartements Oljeavdeling, professor J. Masseron i Det franske petroleumsinstitutt og dr. H. Zakariya, leder av den juridiske avdeling i Organization of Petroleum Exporting Countries, Wien. På seminaret gjennomgikk man bl. a. emner som statsdeltagelse, de viktigste økonomiske karaktertrekk av petroleumsindustrien, OPEC's prinsipielle syn på konsesjonspolitik etc. og den franske stats oljepolitikk.

Seminaret var meget utbytterikt.

VII. Ved brev av 14. oktober 1968 ble Statens oljeråds formann, ekspedisjonssjef dr. jur. Jens Evensen, anmodet om å utarbeide en betenkning til bruk ved fastleggelsen av visse hovedprinsipper for en langsiktig norsk oljepolitikk. Ekspedisjonssjef Evensen regner med å ha denne betenkning klar i løpet av februar 1970.

VIII. Statens Oljeråd's sekretær deltok i tidsrommet 30. juni—6. juli 1969 i et seminar om «International Oil and the Energy Policies of the Producing and Consuming Countries». Seminaret ble arrangert av Organization of Petroleum Exporting Countries og ble holdt i Wien.

IX. Den åttende verdens petroleumskongress vil bli avholdt i Moskva fra 13.—19. juni 1971. Etter anmodning fra generalsekretæren for kongressen har Statens oljeråd sagt seg villig til å danne en norsk komité for denne kongress. Ekspedisjonssjef Jens Evensen er blitt anmodet om å være formann i komitéen og byråsjef Nils Gulnes sekretær.

X. Statens oljeråd har avgitt uttalelse i en rekke saker som er blitt forelagt Rådet av Industridepartementet. Man har bl. a. uttalt

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

seg om en avtale mellom A/S Adventdalens Kullfelt og A/S Akers mek. Verksted vedrørende leie av visse av Adventdalens utmål på Svalbard. Likeledes har man uttalt seg om en avtale mellom A/S Norske Fina og American Petrofina Exploration Company. Statens oljeråd har etter å ha blitt forelagt spørsmålet fra Industridepartementet, også gått inn for at den norske stat selv skulle drive undersøkelser etter petroleum på Svalbard i den hensikt å sikre seg utmål.

Ved brev av 12. juni 1969 avga Oljerådet sin uttalelse vedrørende et forslag om utforskning av kontinentalsokkelen utarbeidet av en komité nedsatt av Norges Teknisk/Naturvitenskapelige Forskningsråd. Forslaget til utforskning av kontinentalsokkelen falt i to de-

ler, en del gjaldt bevilgning av ca. 20 000 000 kroner til mer kommersielt betonte oljeundersøkelser, mens den andre delen gjaldt bevilgning til rene vitenskapelige undersøkelser. Oljerådet gikk inn for bevilgningen til de vitenskapelige undersøkelser, men fant enstemmig ikke å kunne anbefale bevilgningen på ca. 20 000 000 kroner til mer oljebetonte undersøkelser. Oljerådet anbefalte et forslag om utdanning av norske fagfolk.

XI. Oljerådet har i 1968 og 1969 vært innkalt til 19 møter, samt et seminar som varte i 1 uke. I tillegg vil man nevne at formannen og sekretæren har hatt en rekke møter både med norske og utenlandske myndigheter og med oljeselskapene i inn- og utland.

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

Vedlegg 3.

Avtale mellom A/S Adventdalens Kullfelt og A/S Akers mek. Verksted.

A/S Adventdalens Kullfelt (heretter kalt «Utleier») gir herved A/S Akers mek. Verksted (heretter kalt «Leietager») enerett til å søke etter og utnytte petroleumforekomster på de nedenfor nevnte utmål på Svalbard på følgende betingelser:

1. Avtalen omfatter følgende utmål tilhørende Utleieren, jfr. Bergverksordningen for Spitsbergen av 7. august 1925:

- a) Nordre Lågfjord nr. 1—13
- b) Søre Lågfjord » 1— 3
- c) Kolfjellet » 1— 4
- d) Midterfjord » 1— 2
- e) Adventdalen » 1—22

For så vidt angår utmål, Søre Lågfjord nr. 1, gjelder avtalen den del av utmålet som ikke er utleiet til California Asiatic Oil Company og Texaco Overseas Petroleum Company. De nærmere grenser for denne del av nevnte utmål fremgår av brev av 11. november 1968 fra bergmesteren for Svalbard. Brevet følger som vedlegg 1 til denne avtale.

Avtalen berører ikke Utleierens rett til å søke etter og utnytte mulige andre naturforekomster på nevnte utmål.

2. Med petroleumforekomster forstås forekomster av mineraloljer, beslektede hydrokarboner og gasser, som finnes i naturlig tilstand i undergrunnen, samt andre stoffer, herunder svovel, som utvinnes i forbindelse med utnyttelsen av slike forekomster.

3. Frem til 1. januar 1972 har Leietager rett til å søke etter petroleumforekomster i ovennevnte utmål, jfr. pkt. 8, 1. ledd. For denne rett betaler Leietageren kr. 50 000 til Utleieren ved undertegningen av denne avtale.

4. Dersom Leietager fremsetter krav om det innen 1. januar 1972 og Leietager og Utleier er blitt enige om et arbeidsprogram, jfr. pkt. 8, 2. ledd, har Leietageren rett til å få leie inntil halvparten av de foran nevnte utmål i en 40-årsperiode (nedenfor kalt «leieperioden») regnet fra 1. januar 1972. Leietageren bestemmer hvilke utmål leien skal gjelde. I leieperioden har Leietageren rett til å søke etter og utnytte petroleumforekomster på de utmål som leies i henhold til foregående ledd.

5. a I leieperioden skal Leietageren betale følgende arealavgifter forskuddsvis til Utleieren:

For tidsrommet 1. januar 1972 til 31. desember 1974 kr. 500 pr. km².

For tidsrommet 1. januar 1975 til 31. desember 1975 kr. 500 pr. km².

Deretter stiger avgiften med kr. 500 pr. km² pr. år til den når kr. 5 000 pr. km² pr. år. For resten av leieperioden er avgiften kr. 5 000 pr. km² pr. år.

Avgiften skal justeres hvert 10. år (regnet fra tidspunktet for inngåelse av denne avtale) for å bringes i overensstemmelse med vesentlige forandringer i kroneverdien.

Betalt arealavgift refunderes ikke, selv om leieretten opphører før avgiftsperiodens utløp.

b Leietageren skal betale en produksjonsavgift (royalty) som settes til 16 $\frac{2}{3}$ pst. av bruttoverdien av det utvundne petroleum på produksjonsstedet.

Avgiften for hver halvårige leieperiode (1. januar til 30. juni og 1. juli til 31. desember) skal betales innen 2 måneder etter utløpet av hver periode.

Avgift skal ikke betales av råprodukt som unnslipper, eller som benyttes på de utmål som leieavtalen omfatter i produksjonsøyemed i overensstemmelse med god og fornuftig praksis innen petroleumindustrien.

Utleieren kan med 3 måneders varsel bestemme at produksjonsavgiften helt eller delvis skal erlegges i form av utvundne petroleumprodukter.

c Fra produksjonsavgiften trekkes den for vedkommende år betalte arealavgift. Er arealavgiften for vedkommende år større enn produksjonsavgiften, skal produksjonsavgift ikke erlegges.

d Av avgiftsbeløp som ikke innbetales i rett tid, erlegges en strafferente som skal være 2 pst. over den til enhver tid gjeldende gjennomsnittlige gjeldsbrevsrente i følgende banker:

Den norske Creditbank, Bergens Privatbank og Akers Sparebank.

6. a Rettighetshaveren skal måle eller veie utvunden petroleum etter alminnelig anerkjente metoder innen petroleumindustrien. Disse metoder skal godkjennes av Utleieren.

b Leietageren skal innen 1. mars og 1. september hvert år produksjonen er i gang, gi Utleieren en oppstilling pr. 1. januar og 1. juli over art og kvantum av de petroleumprodukter som er utvunnet i foregående halvår i de utmål som denne leieavtale til enhver tid omfatter. Oppstillingen skal inneholde opplysninger om hvor meget av det utvundne som er brukt i produksjonsøyemed på produksjonsstedet samt om og i tilfelle anslagsvis hvor meget som er unnsloppet.

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

Oppstillingen skal videre inneholde en nøyaktig beregning av verdien av det produserte med oppgave over de kvanta som er avhendet i perioden og over de priser som er oppnådd. Videre skal opplysninger gis om de kvanta som er brukt til egen videre-produksjon eller foredling, og om den avregningsverdi som er lagt til grunn.

Har Leietageren i sammenheng med salget eller på annen måte mottatt eller oppnådd andre former for ytelser eller fordeler enn salgssummen, skal dette opplyses.

Leietageren skal likeledes gi fullstendige opplysninger om særlig omstendigheter som kan ha påvirket priser eller betalingsvilkår, således som han eller noe selskap m. v. han direkte eller indirekte er tilknyttet, står for videredistribuering eller salg av det utvundne produkt.

Utleieren kan forlange tilleggsopplysninger.

c På grunnlag av det fremlagte materiale og andre opplysninger Utleieren måtte ha, skal det søkes oppnådd enighet om den verdi som skal legges til grunn ved beregningen av produktionsavgiften. Denne verdi skal i alminnelighet tilsvare den til enhver tid gjeldende markedspris for petroleumsprodukt av samme eller tilsvarende art. Såfremt enighet ikke oppnås, skal tvisten bringes inn til avgjørelse ved voldgift.

Slik tvist utsetter ikke betalingsplikten etter pkt. 5. Leietageren skal i såfall innbetale det beløp Utleieren er kommet frem til.

7. Hvis Leietageren ønsker å overdra helt eller delvis, direkte eller indirekte, rettighetene etter denne avtale, kreves Utleierens skriftlig godkjennelse på forhånd.

8. I perioden frem til 1. januar 1972 skal Leietageren foreta geofysiske og geologiske undersøkelser etter petroleum for å bringe på det rene hvilke utmål han vil kreve å få leie, jfr. pkt. 4.

Det i pkt. 4 nevnte arbeidsprogram skal bestå av geofysiske og geologiske undersøkelser og boring. Arbeidsprogrammet skal gjelde for en seksårsperiode fra 1. januar 1972 til 31. desember 1977.

Leietageren skal ved fullførelsen av arbeidsprogrammet den 31. desember 1977 etter eget valg tilbakelevere minst 50 pst. av de utmål som leieavtalen omfatter. Er dette antall et ulikt tall, bestemmes maksimum ved å tillegge en før halvering. Bare hele utmål kan tilbakeleveres.

Oppfylles ikke det ovennevnte arbeidsprogram, eller opphører leieavtalen eller bortfaller de utmål som avtalen omfatter av en grunn som skyldes Leietageren, kan Utleieren kreve innbetalt det beløp gjennomføringen av resten

av programmet ville ha kostet etter god og fornuftig praksis innen petroleumsindustrien.

Ved uenighet om beløpets størrelse bringes spørsmålet inn til avgjørelse ved voldgift.

9. Såfremt nasjonale interesser tilsier det, kan Utleieren forlange at den løpende produksjon helt eller delvis stilles til hans disposisjon. prisfastsettelsen skjer overensstemmende med bestemmelsen i pkt. 6, c.

10. Hvis Leietageren anlegger lagringsanlegg, rørledninger eller kabel eller ledning av annen art, er han forpliktet til å la andre benytte disse anlegg såfremt dette finnes ønskelig av hensyn til rasjonell drift eller nasjonale hensyn tilsier det. Slik benyttelse skal ikke skje til fortrenghet for Leietagerens eget behov. For benyttelsen skal brukeren betale Leietageren rimelig vederlag.

11. Undersøkelse etter og utnyttelse av petroleumsforekomster skal foregå på forsvarlig måte i overensstemmelse med god og fornuftig praksis innen petroleumsindustrien. Undersøkelse og utnyttelse skal foregå i henhold til Bergverksordningen for Spitsbergen og de til enhver tid gjeldende sikkerhetsforskrifter, arbeidervernregler o.l. for slik virksomhet.

Leietageren har det fulle og hele ansvar for at virksomheten drives i overensstemmelse med den til enhver tid gjeldende lovgivning.

12. Leietageren forplikter seg til å sørge for at de utmål som avtalen til enhver tid omfatter, ikke faller i det fri, fordi forpliktelsene etter Bergverksordningens § 15, post 1 og 2 ikke er oppfylt eller fordi dispensasjon etter samme paragrafs post 4 ikke blir innvilget.

Leietageren kan med 2 års varsel si opp kontrakten i sin helhet eller for ett eller flere utmåls vedkommende. Leietageren kan dog ikke si opp kontrakten i sin helhet eller for ett eller flere utmåls vedkommende før arbeidsprogrammet ifølge pkt. 8 er utført.

13. Hvis Leietageren ikke sørger for at arbeidsplikten i henhold til punkt 12 oppfylles eller sørger for nødvendig dispensasjon, slik at ett eller flere utmål faller i det fri, skal han betale en erstatning til Utleieren tilsvarende det tap Utleieren lider ved ikke å få innbetalt de avgifter denne avtale hjemler. Ved uenighet om beløpets størrelse, bringes spørsmålet inn til avgjørelse ved voldgift.

14. Utleieren skal løpende ha kopi av det geofysiske og geologiske materiale som undersøkelser og utnyttelse gir, herunder en kopi av alle logger som tas, og eventuelle foretatte analyser og interpretasjoner.

Tilsvarende skal Utleieren omkostningsfritt ha en representativ del av de prøver og kjerneprøver som tas under boringer. Prøvene skal leveres vasket, tørket og i dertil egnede poser.

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m. m.

Hvis Leietageren under boring støter på lag av kull eller andre naturrikdommer, skal Utleieren straks underrettes. Leietageren skal ta alle nødvendige foranstaltninger for å bevare slike naturrikdommer.

Leietageren skal minst en gang pr. år gi utleieren en detaljert skriftlig rapport over virksomheten med alle opplysninger om foretatt undersøkelse og utnyttelse, de oppnådde resultater, de geologiske lag man har støtt på, foretatte målinger etc. og fortolkninger av dette materiale. Leietageren er ikke ansvarlig for riktigheten av de gitte fortolkninger.

Utleieren skal til enhver tid ha adgang til å følge undersøkelse og utnyttelse og ha adgang til Leietagerens anlegg og innretninger.

15. Funn av petroleumsforekomster skal straks meddeles Utleieren.

16. Ved opphør av denne avtale skal Leietageren sørge for at alle borehull er oppgitt på forskriftsmessig måte, at eventuelle funn er forsvarlig sikret, og at undersøkelsesstedene er ryddet slik at de ikke representerer noen fare for mennesker eller dyr.

17. Utleieren svarer ikke for at de utmål som denne avtale omfatter, bortfaller av en årsak som ligger utenfor rekkevidden av hans kontroll.

18. Oppstår skade eller ulempe e. l. i forbindelse med undersøkelse etter og utnyttelse av petroleumsforekomster, er Leietageren alene ansvarlig for eventuelle erstatningskrav etc.

19. Hvis Leietageren ikke oppfyller bestemmelsene i denne avtale, har Utleieren rett til å bringe avtalen til øyeblikkelig opphør.

20. Når det i denne avtale er fastsatt at en tvist skal avgjøres ved voldgift kommer bestemmelsen i Kapittel 32 i Lov om rettergangsmåten i Tvistemaal av 13. august 1915 til anvendelse, såfremt ikke annet er avtalt.

21. For tvister som bringes inn for domstolene, godtar Leietager og Utleier Oslo Byrett som rett verneting for så vidt ikke annet verneting er påbudt etter norsk lov eller er uttrykkelig avtalt.

22. Denne avtale er utferdiget i tre eksemplarer.

Oslo, den 1969.

Som Utleier:

A/S ADVENTDALENS KULLFELT

Som Leietager:

A/S AKERS MEK. VERKSTED

Vedlegg 1.

Brev av 11. november 1968 fra Bergmesteren for Svalbard til Industridepartementet, Bergverkskontoret.

Beskrivelse av grenser i forbindelse med Caltex's avtale av 1962 om leie av visse utmålsrettigheter på Svalbard.

Bergmesteren viser til Departementets brev av 7. ds. og vil få gi følgende opplysninger.

I sitt brev av 10. januar 1962 har Caltex benyttet ukorrigerede koordinater for traktateiendommen Søre Lågfjord's grensepunkter. I utmålsbrev for «Blixodden nr. 1», som grenser til utmål Søre Lågfjord nr. 1, er også benyttet ukorrigerede koordinater for grensepunkt 109. Bergmesteren har foretatt koordinatberegning ut fra det gamle kart over traktateiendommen Søre Lågfjord og finner det riktig i dette tilfelle å benytte ukorrigerede koordinater for å få en korrekt sammenligning med Caltex's koordinater i brev av 10. januar 1962.

Korrigerede koordinater for traktateiendommers grensepunkter benyttes ved nyere kart ved at nordlig bredde reduseres 2,4" og østlig lengde økes 15,1".

a) *Beskrivelse av utmål Søre Lågfjord nr. 1.*

Utmålet begrenses av følgende linjer: Fra punkt nr. 78 (77°46'10" N. br., 16°04'40" Ø. l.) ved kysten av Van Mijenfjorden følges eiendomsgrensen sydover til punkt nr. 77 (77°43'45" N. br., 16°04'40" Ø. l.). Herfra en rett linje rett øst til skjæringspunktet med eiendomsgrenselinjen mellom punkt nr. 75 og punkt nr. 74. Dette skjæringspunkt har følgende koordinater: 77°43'45" N. br., 16°13'00". Fra dette skjæringspunkt følges eiendomsgrensen østover til punkt nr. 74 (77°44'05" N. br., 16°16'20" Ø. l.). Herfra en rett linje i nord-nordvestlig retning til punkt A som ligger på eiendomsgrensen mellom punkt nr. 110 og punkt nr. 109. Punkt A har følgende koordinater: 77°45'14" N. br., 16°13'58" Ø. l.). Fra punkt A følges eiendomsgrensen i sydvestlig retning til punkt nr. 109 (77°45'05" N. br., 16°11'40" Ø. l.), videre følges eiendomsgrensen til punkt nr. 108 (77°44'40" N. br., 16°07'00" Ø. l.). Herfra følges eiendomsgrensen i nord-nordvestlig retning til utgangspunktet nr. 78 (77°46'10" N. br., 16°04'40" Ø. l.).

b) *Beskrivelse av den del av utmål Søre Lågfjord nr. 1 som ikke er bortleid til Caltex.*

Fra punkt nr. 74 (77°44'05" N. br., 16°16'20" Ø. l.) går utmålsgrensen rettlinjet til punkt A (77°45'14" N. br., 16°13'58" Ø. l.). Herfra følges eiendomsgrensen mot vest til punkt B (77°45'13" N. br., 16°13'35" Ø. l.).

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

Fra punkt B går en rett linje syd-sydøst til skjæringspunkt C med eiendomsgrenselinje mellom punkt nr. 74 og punkt nr. 75. Punkt C har følgende koordinater: $77^{\circ}44'03''$ N. br., $16^{\circ}16'00''$ Ø. l. Fra punkt C følges eiendomsgrensen mot øst tilbake til punkt nr. 74 ($77^{\circ}44'05''$ N. br., $16^{\circ}16'20''$ Ø. l.).

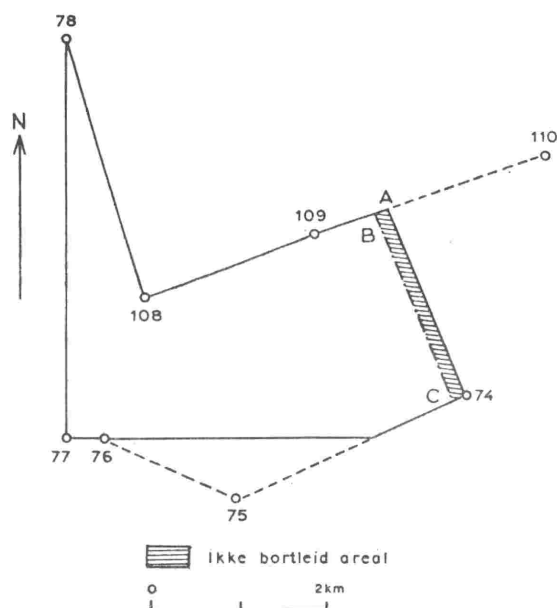
Til orientering følger vedlagt en skisse som

viser punktenes plassering for utmål Søre Lågfjord nr. 1 og oppdelingen av bortleid/ikke bortleid areal. Punktene A og B ligger på eiendomsgrenselinjen mellom grensepunktene 109 og 110.

Tormod Johnsen
Bergmester for Svalbard
(sign.)

Svalbard Bergmesterembete

Søre Lågfjord nr. 1

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

Vedlegg 4.

Formular for tillatelse til å søke etter petroleumsforekomster.

1. Med hjemmel i § 3 i kgl. resolusjon av 9. april 1965 om utforskning og utnyttelse av undersjøiske petroleumsforekomster, jfr. §§ 2 og 3 i lov av 21. juni 1963, nr. 12, meddeler Industridepartementet herved:

adresse

tillatelse til å foreta undersøkelser etter petroleumsforekomster.

For tillatelsen gjelder de bestemmelser som er fastsatt i nevnte kgl. resolusjon av 9. april 1965 og de øvrige bestemmelser som allerede er fastsatt eller som senere måtte bli fastsatt for slike tillatelser. Videre gjelder de bestemmelser som er fastsatt nedenfor.

2. Tillatelsen gjelder for følgende områder:
Norske undersjøiske områder syd for 62° nordlig bredde.

Tillatelsen gjelder dog ikke for de blokker som det til enhver tid er gitt utvinningstillatelse for.

Ved kgl. res. av 9. februar 1968 er det fastsatt visse forbudte sjøområder i norsk indre farvann. I disse områder er det forbudt for fremmede ikke-militære fartøyer å ferdes uten norsk statslos, og bestemte seilleder må følges. Ved annen kgl. res. av 9. februar 1968 er det videre fastsatt regler for fremmede ikke-militære fortøyers adgang til alt norsk territorium under fredsforhold, og det henvises til disse.

3. Tillatelsen gir rett til å foreta følgende undersøkelser:

- (a) Magnetiske undersøkelser
- (b) Gravimetriske undersøkelser
- (c) Seismiske undersøkelser
- (d) Varmestrøms-målinger
- (e) Radiometriske målinger
- (f) Innsamling av prøver av sjøbunnen uten foretagelse av boringer.

Departementet kan etter særlig søknad godkjenne andre undersøkelsesmetoder.

4. Ved seismiske undersøkelser er det ikke tillatt å bruke ladninger på mer enn 25 kg ammonium nitrat.

5. Offentlige inspektører har rett til når som helst å følge med undersøkelsesfartøyet for å påse at undersøkelsene foretas i samsvar med gjeldende regler og vilkår.

Inspektøren skal ha adgang til å oppholde seg ombord så lenge han finner det nødvendig.

6. Det skal hvert år innen 1. februar og 1. august sendes inn til departementet halvårsrapport om undersøkelsens omfang og utførelse. Departementet kan kreve tilleggsopplysninger om dette, jfr. § 9 i kgl. resolusjon av 9. april 1965.

En kopi av denne tillatelse skal forefinnes på hovedfartøyet.

7. Denne tillatelse gjelder til

Tillatelsen anses frafalt dersom rettighets-
haveren ikke forskuddsvis erlegger avgiften for hvert år.

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

Vedlegg 5.

Formular for utvinningstillatelse for petroleum.

Ved Kongelig resolusjon av 1969 er det bestemt:

Betingelser.

1. For utvinnigstillatelsen gjelder de bestemmelser som er fastsatt i kongelig resolusjon av 9. april 1965 om utforskning og utnyttelse av undersjøiske petroleumforekomster (heretter kalt Resolusjonen), de bestemmelser som er eller senere blir fastsatt for undersøkelse etter og utvinning av petroleum og de vilkår som er fastsatt nedenfor.

Tillatelsen gir enerett til undersøkelse etter og utvinnig av petroleum i det område som er nevnt under punkt 2 nedenfor.

Tillatelsens omfang.

2. Tillatelsen omfatter:

Felt nr.: Blokk nr.: Hjørnekoordinater: Km²:
som anses som ett konsesjonsområde.

Beskrivelsen av blokken refererer seg til blokkinnndeling inntegnet på kart, datert april 1965, som er deponert i Det kongelige departement for industri og håndverk (heretter kalt Departementet).

Avgifter.

3 (a). Ved tildeling av denne tillatelse skal Rettighetshaveren betale en engangsavgift til Departementet, jfr. Resolusjonens § 18, stor kr. — kroner

Beløpet skal innbetales innen 14 dager fra mottagelsen av denne tillatelse. Såfremt beløpet ikke innbetales rettidig, kan Departementet anse tillatelsen som ikke meddelt.

(b) Krever Rettighetshaveren tillatelsen forlenget utover 6 år, jfr. denne tillatelse punkt 5 skal han for de områder den forlengede tillatelse omfatter pr. de datoer som er nevnt nedenfor, forskuddsvis for ett år ad gangen betale følgende arealavgifter til Departementet:

Innen	1975 kr.	500	pr. km ²	
»	1976 »	1 000	»	»
»	1977 »	1 500	»	»
»	1978 »	2 000	»	»
»	1979 »	2 500	»	»
»	1980 »	3 000	»	»
»	1981 »	3 500	»	»
»	1982 »	4 000	»	»
»	1983 »	4 500	»	»
»	1984 »	5 000	»	»

For resten av konsesjonsperioden skal det innen hvert år forskuddsvis betales en årlig arealavgift på kr. 5 000 pr. km².

(c) Rettighetshaveren skal betale en produksjonsavgift som settes til 10 pst. av bruttoverdien i overensstemmelse med Resolusjonen.

(d) Istedenfor Resolusjonens § 27, 1. ledd gjelder følgende bestemmelse:

Fra Produksjonsavgiften for dette konsesjonsområde trekkes arealavgift betalt for samme konsesjonsområde for vedkommende halvår.

Arbeidsprogram.

4. Rettighetshaveren har påtatt seg et arbeidsprogram som i sin helhet skal være gjennomført innen 1975. Om arbeidsprogrammet og dets gjennomføring gjelder følgende:

Rettighetens varighet.

5. Denne tillatelse gjelder til og med 1975. Tillatelsen kan av Rettighetshaveren kreves forlenget for tidsrom av førti år fra og med 1975.

Statsdeltagelse.

6.

Om boring.

7. Boring må ikke foretas nærmere konsesjonsområdets grenselinjer enn 125 meter, med mindre Departementets skriftlige forhåndssamtykke foreligger.

I tillegg til hva som forlanges i § 34 i kgl. res. av 25. august 1967 vedrørende sikkerhetsforskrifter m.v. for undersøkelse og boring etter undersjøiske petroleumforekomster, skal de opplysninger som skal ledsage hvert boreprogram som sendes Departementet, blant annet også inneholde kopi av det materiale som har vært bestemmende for valg av boreposisjonen herunder seismiske profiler, karter etc.,

Generelt.

8. Rettighetshaveren skal utføre undersøkelse etter og utvinning av petroleum fra base i Norge. Rettighetshaveren skal bruke norske varer og tjenester i virksomheten i den utstrekning disse er konkurransedyktig i pris og tid.

9. Rettighetshaveren plikter å holde Den norske stat skadesløs for erstatningsansvar som staten måtte bli idømt i forbindelse med

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m. m.

virksomhet utført av Rettighetshaveren, hans ansatte, selvstendige oppdragstagere eller andre som brukes av ham i virksomheten.

10. Ved ansøking om hel eller delvis overdragelse av denne tillatelse i en hvilken som helst form, jfr. Resolusjonens § 47, skal det betales et gebyr på minimum kr. 10 000. Gebyret fastsettes i hvert enkelt tilfelle av Departementet, blant annet under hensyntagen til det arbeid behandlingen av ansøkingen medfører for Departementet og den fortjeneste som overdragelsen eventuelt gir Rettighetshaveren. I særlige tilfelle kan Departementet helt eller delvis frafalle gebyret.

11. Kongen kan sette til side som uvirksomme, avtaleklausuler, som han finner i urimelig grad hindrer en rettighetshaver fra å delta i fremtidig samarbeid med andre partnere om undersøkelse etter og utnyttelse av petroleumsforekomster for andre deler av de norske undersjøiske områder enn dem som til enhver tid måtte omfattes av nærværende tillatelse.

12. De rettigheter som gis i medhold av denne tillatelse, innskrenker ikke anvendelsen av den til enhver tid gjeldende prislovgivning på utvundne petroleumsprodukter som ilandføres til dekning av norsk forbruk.

13. Tvist om forståelsen av bestemmelser i denne tillatelse avgjøres ved voldgift.

Bestemmelsene i Kap. 32 i Lov om rettergangsmaaten i tvistemaal av 13. august 1915 kommer til anvendelse, såfremt ikke annet er avtalt.

DET KONGELIGE DEPARTEMENT FOR
INDUSTRI OG HÅNDVERK

Oslo, den 1969

På vegne av Rettighetshaveren godtas at de vilkår som er fastsatt ovenfor, skal gjelde for Utvinningstillatelsen.

Oslo, den 1969

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

Vedlegg 6.

Midlertidige regler for undersøkelse etter visse andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum på den norske kontinentalsokkel m. v.

I medhold av lov nr. 12 av 21. juni 1963 om utforskning og utnyttelse av undersjøiske naturforekomster § 3 bestemmes:

§ 1.

Disse bestemmelser kommer til anvendelse på undersøkelse etter visse andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum — jfr. definisjon av petroleum i kongelig resolusjon av 9. april 1965 § 2 — på havbunnen eller i dens undergrunn i indre norsk farvann, norsk sjøterritorium og den del av kontinentalsokkelen som er undergitt norsk statshøyhet, men ikke i område som noen har privat eiendomsrett til.

Ved undersøkelser i indre norsk farvann og på norsk sjøterritorium kommer de kongelige resolusjoner av 9. februar 1968 om «Forbudt sjøområde» og «Regler for fremmede ikke-militære fartøyers adgang til norsk territorium under fredsforhold» til anvendelse.

§ 2.

Med undersjøiske naturforekomster forstås i denne resolusjon andre mineralske forekomster enn petroleum, uorganiske forekomster, samt kull på havbunnen og i dens undergrunn.

§ 3.

Industridepartementet kan meddele tillatelse til undersøkelse etter visse undersjøiske naturforekomster på havbunnen eller i dens undergrunn eller i begrensede deler av disse. Tillatelse gis for et tidsrom av inntil 2 år.

§ 4.

Undersøkelsestillatelse kan meddeles norske statsborgere, selskaper, stiftelser eller andre sammenslutninger. Tillatelsen kan ikke overdras.

§ 5.

Skriftlig søknad om undersøkelsestillatelse må være kommet inn til Industridepartementet innen 30 dager før undersøkelsen aktes påbegynt.

Søknaden skal inneholde opplysninger om:

- a) Navn og adresse til den eller de personer eller selskaper m. v. som undersøkelsene skal utføres for, og opplysninger om hvem som skal være kontaktperson overfor myndighetene.
- b) Navn, adresse og nasjonalitet til den eller de personer, eller selskaper m. v. som skal utføre undersøkelsene.

- c) Hvilke undersøkelser som ønskes foretatt, formålet med undersøkelsene, når undersøkelsene aktes påbegynt og avsluttet og angivelse av de områder hvor disse aktes utført. Undersøkelsesområdet skal være inntegnet på et egnet kart som vedlegges ansøkningsen.
- d) Undersøkelsesmetodene, opplysninger om fartøyer, luftfartøyer eller andre flytende eller luftbårne gjenstander som aktes benyttet til undersøkelsene.
- e) I hvilken utstrekning undersøkelsene vil bli utført fra norsk landterritorium, så vidt mulig med angivelse av norsk havn, flyplass eller andre norske områder som ønskes brukt som basis for undersøkelsene.

Industridepartementet kan kreve tilleggsopplysninger.

§ 6.

For tillatelsen skal det betales en årlig avgift av kr. 15 000 for hvert kalenderår. Tillatelsen anses frafalt dersom avgiften for kommende år ikke erlegges forskuddsvis.

I særlige tilfelle kan Industridepartementet nedsette den årlige avgift.

§ 7.

Med mindre annet er bestemt i tillatelsen, gir denne adgang til å foreta følgende undersøkelser:

- a) geologiske og geofysiske undersøkelser med det formål å undersøke de øvre lag av undergrunnen
- b) prøvetaking av havbunnen eller dens undergrunn, dog ikke undersøkelser som medfører boring dypere enn 25 m.

Departementet kan etter særskilt søknad og motivering gi tillatelse til andre typer undersøkelser.

§ 8.

Vesentlige avvikelser fra det anmeldte undersøkelsesprogram, jfr. § 5 c, kan ikke gjennomføres uten at Industridepartementets samtykke foreligger på forhånd. Søknad herom må være innkommet til departementet innen 30 dager før det endrede eller utvidede program aktes påbegynt.

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

§ 9.

Undersøkelsestillatelse gir ikke enerett til undersøkelse i de i tillatelsen nevnte områder. Den gir heller ikke fortrinnsrett eller rett til utnyttelse av eventuelle naturforekomster.

Departementet kan etter særskilt søknad og motivering meddele enerett til undersøkelse for et begrenset område i et bestemt tidsrom. Tillatelse gis på vilkår som fastsettes i hvert enkelt tilfelle.

Departementet kan når som helst meddele utvinningstillatelse til andre i områder som dekkes av tildelt undersøkelsestillatelse uten at ansvar derfor kan gjøres gjeldende av innehavere av undersøkelsestillatelse.

§ 10.

Nøyaktige data vedrørende undersøkelsene skal være tilgjengelige i Norge for Industridepartementet. Innehaver av undersøkelsestillatelse skal umiddelbart etter undersøkelsens avslutning innsende rapport til departementet om undersøkelsens omfang og utførelse.

Videre skal departementet snarest og senest innen 6 måneder tilstilles resultatene av alle undersøkelser, herunder prøver, interpretasjoner etc. Departementet kan i tillatelsen bestemme at rapporter også skal innsendes mens undersøkelsene pågår. Departementet kan kreve tilleggsopplysninger. Funn av naturforekomster av betydning skal straks rapporteres til departementet.

§ 11.

Innehaver av undersøkelsestillatelse kan skriftlig kreve at de rapporter, opplysninger og annet materiale som etter denne resolusjon er gjort tilgjengelig for departementet, skal behandles fortrolig i et tidsrom av inntil fem år etter innlevering av sluttrapport eller siste delrapport. Fristen kan forlenges.

Denne bestemmelse skal ikke være til hinder for at Industridepartementet avgir generelle uttalelser om virksomheten og mulighetene for forekomster.

§ 12.

Undersøkelsene skal utføres på en forsvarlig måte og må så vidt mulig ikke gripe forstyrrende inn i annen virksomhet. Det skal særlig påses at virksomheten så vidt mulig ikke vanskeliggjør eller hindrer skipsfart, fiske eller luftfart, at den ikke volder skade eller fare for skade på dyre- eller plantelivet i havet, på naturforekomster på havbunnen eller i dens undergrunn, herunder petroleumsforekomster, eller på undersjøiske kabler eller andre undersjøiske installasjoner og at den ikke forurenser eller volder fare for forurensning av havbunnen, dens undergrunn, havet eller luften.

Rettighetshaveren har plikt til å etterkomme pålegg om sikkerhetstiltak fra sjøfarts- og havnemyndigheter. Utgifter til slike tiltak dekkes av rettighetshaveren.

§ 13.

Undersøkelsene skal foregå i overensstemmelse med de til enhver tid gjeldende sikkerhetsforskrifter for slik virksomhet. Bestemmelsene i kongelig resolusjon av 25. august 1967 om sikkerhetsforskrifter m. v. for undersøkelser og boring etter undersjøiske petroleumsforekomster kommer inntil videre til anvendelse så langt de passer.

§ 14.

Departementet kan når særlige grunner tilsier det, for kortere eller lengre tid helt eller delvis stanse igangværende undersøkelser, forby undersøkelser i visse områder eller sette særlige vilkår for deres fortsettelse.

Når stansing som nevnt ovenfor, er begrunnet i forhold som ikke skyldes rettighetshaveren, skal Industridepartementet etter søknad treffe bestemmelse om forlengelse av det tidsrom tillatelsen gjelder for og eventuelt om lempninger i de forpliktelser som påhviler rettighetshaveren.

Erstatningsansvar kan ikke gjøres gjeldende mot staten i anledning vedtak som nevnt i første ledd.

§ 15.

Blir det under virksomheten oppdaget fortidsfunn, vrak e.l., skal dette straks rapporteres til Industridepartementet.

§ 16.

Industridepartementet eller den det bemyndiger kan oppnevne inspektører som har adgang til å følge undersøkelsene og påse at arbeidet foregår i samsvar med gjeldende regler og vilkår.

Inspektøren kan påtale overtredelser og påby særlige forholdsregler.

Ved alvorlige eller gjentatte overtredelser av de fastsatte regler og vilkår kan inspektøren midlertidig stanse virksomheten. De skal i så fall straks underrette departementet.

§ 17.

I tilfelle av alvorlige eller gjentatte overtredelser av denne resolusjon eller av fastsatte vilkår, kan Industridepartementet tilbakekalle tillatelsen. Er overtredelsen av mindre alvorlig karakter, kan tillatelsen tilbakekalles dersom det påtalte forhold ikke blir rettet innen en rimelig frist fastsatt av departementet.

En tillatelse kan likeledes tilbakekalles der-

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

som rettighetshaveren blir satt under akkord, går konkurs, ikke innbetaler den fastsatte avgift i rett tid, unnlater å stille sikkerhet som nevnt i § 19 eller hindrer eller nekte offentlige inspektører adgang til kontroll av installasjoner, rapporter m. v.

§ 18.

Oppstår skade eller ulempe kommer norske erstatningsregler til anvendelse. Skadevolder, hans arbeidsgiver og innehaveren av undersøkelsestillatelsen hefter solidarisk for erstatningskravet.

At Industridepartementet har godkjent eller tillatt den skadevoldende handling eller innretning, fritar ikke for ansvar.

§ 19.

Departementet kan ved meddelelse av en tillatelse eller senere bestemme at innehaveren av undersøkelsestillatelsen skal stille sikkerhet for mulig ansvar som måtte oppstå i for-

bindelse med hans virksomhet under tillatelsen.

§ 20.

Når særlige grunner foreligger, kan Industridepartementet helt eller delvis dispensere fra bestemmelsene i denne resolusjon eller fra bestemmelser fastsatt i medhold av resolusjonen.

Departementet kan gi bestemmelser til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i denne resolusjon og kan fastsette supplerende vilkår i den enkelte tillatelse.

§ 21.

For tvister som kan bringes inn for domstolene, skal Oslo byrett være rett verneting for så vidt ikke annet verneting er påbudt etter norsk lov eller uttrykkelig avtalt.

§ 22.

Denne resolusjon trer i kraft straks.

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m. m.

Tabell 1
Boretillatelser gitt på den norske kontinentalsokkel

Till nr.	Betegnelse	NORD	Posisjon ØST	Boring påbegynt	Boring avsluttet	Boretid i dager	Rettighetshaver	Plattform
1	8/3—1	57°59'13,3"	03°40'13,3"	19.7.66	10.10.66	84	Esso Exploration Norway Inc.	OCEAN TRAVELER
2	*) 25/11—1	59°10'53"	02°24'49"	18.10.66	9.7.67	265	Esso Exploration Norway Inc.	OCEAN TRAVELER
3	16/2—1	58°53'34"	02°21'55"	11.7.67	9.8.67	30	Esso Exploration Norway Inc.	OCEAN TRAVELER
4	16/11—1	58°04'04"	02°34'08"	14.7.67	31.10.67	110	Phillips-gruppen	OCEAN VIKING
5	9/8—1	57°20'34"	04°20'13"	23.5.68	29.6.68	38	Esso Exploration Norway Inc.	ENDEAVOUR
6	16/7—1	58°20'22,5"	02°18'50"	11.8.67	24.9.67	45	Esso Exploration Norway Inc.	OCEAN TRAVELER
7	*) 2/8—1	56°17'47,2"	03°26'59,7"	28.11.67	2.7.68	218	Amoco/Noco-gruppen	DRILLSHIP
8	16/1—1	58°59'18,4"	02°02'03"	26.9.67	10.12.67	76	Esso Exploration Norway Inc.	OCEAN TRAVELER
9	16/6—1	58°42'06"	02°54'44"	9.11.67	19.1.68	72	Petronord-gruppen	OCEAN VIKING
10	7/11—1	57°04'15,6"	02°26'24,4"	26.2.68	15.6.68	111	Phillips-gruppen	OCEAN VIKING
11	9/4—1	57°35'02"	04°01'13"	31.3.68	19.5.68	50	Texaco/Socal-gruppen	ENDEAVOUR
12	16/9—1	58°22'41,5"	02°48'17"	8.5.68	12.7.68	66	Esso Exploration Norway Inc.	GLOMAR GRAND ISLE
13	17/11—1	58°12'36"	03°20'34,9"	24.5.68	30.6.68	38	A/S Norske Shell	ORION
14	17/4—1	58°35'54"	03°16'05"	15.6.68	30.8.68	77	Petronord-gruppen	OCEAN VIKING
15	1/3—1	56°51'21"	02°51'05"	6.7.68	11.11.68	129	A/S Norske Shell	ORION
16	2/8—2	56°29'48"	03°28'56"				Amoco/Noco-gruppen	ORION
17	7/11—2	57°04'15,2"	02°24'26,5"	21.7.68	14.10.68	86	Phillips-gruppen	OCEAN TRAVELER
18	7/12—1	57°06'00"	02°50'57"	31.8.68	18.10.68	49	Norwegian Gulf Oil Production Company	GULFTIDE
19	7/8—1	57°19'20,6"	02°28'28,8"	31.8.68	5.2.69	159	Phillips-gruppen	OCEAN VIKING
20	7/11—3	57°02'58,8"	02°28'18,8"	17.10.68	7.1.69	82	Phillips-gruppen	OCEAN TRAVELER
21	2/6—1	56°35'50,23"	03°54'54,65"	21.4.69	30.5.69	39	Petronord-gruppen	OCEAN VIKING
22	17/10—1	58°01'54"	03°09'58"	30.12.68	24.3.69	85	A/S Norske Shell	SEDNETH I
23	2/3—1	56°53'09,5"	03°51'38,3"	10.2.69	3.4.69	53	Murphy-gruppen	OCEAN TRAVELER
24	9/12—1	57°11'40"	04°57'21"	28.3.69	6.5.69	40	A/S Norske Shell	SEDNETH I
25	7/3—1	57°50'35,25"	02°44'55,9"	7.4.69	10.6.69	67	Amoco/Noco-gruppen	ORION
26	1/3—2	56°56'18"	02°45'00"	14.5.69	27.7.69	75	A/S Norske Shell	SEDNETH I
27	8/10—1	57°08'01"	03°03'55,1"	30.5.69	1.7.69	32	Phillips-gruppen	OCEAN VIKING
28	7/11—4	57°07'30,5"	02°29'21,4"	2.7.69	30.7.69	29	Phillips-gruppen	OCEAN VIKING
29	2/11—1	56°14'16,98"	03°27'07,05"	14.7.69	3.10.69	82	Amoco/Noco-gruppen	ORION
30	2/3—2	56°54'53,7"	03°49'02,3"	26.7.69	14.8.69	20	Murphy-gruppen	OCEAN TRAVELER
31	11/10—1	57°00'47,6"	06°10'00,24"	2.8.69	19.8.69	18	Syracuse Oils Norge A/S	OCEAN VIKING
32	25/10—1	59°11'22"	02°19'14,4"	4.8.69	16.10.69	75	Esso Exploration Norway Inc.	GLOMAR GRAND ISLE
33	2/4—1	56°32'40,2"	03°11'55,2"	21.8.69	15.9.69	26	Phillips-gruppen	OCEAN VIKING
34	2/4—2	56°32'07,96"	03°11'55,22"	18.9.69	23.12.69	97	Phillips-gruppen	OCEAN VIKING
35	2/4—3	56°32'42,12"	03°14'55,48"	26.1.70	1.6.70	126	Phillips-gruppen	OCEAN VIKING
36	25/8—1	59°15'02,24"	02°29'38,21"	28.4.70			Esso Exploration Norway Inc.	GLOMAR GRAND ISLE
37	2/4—4	ca. 56°30'45"	03°12'35"	2.6.70			Phillips-gruppen	OCEAN VIKING
38	10/8—1	ca. 57°24'55"	05°35'03"				Petronord-gruppen	OCEAN VIKING
39	9/4—2	ca. 57°41'28"	04°02'27"				Texaco/Socal-gruppen	NEPTUNE 7 GULFTIDE

*) Ca. 4 mndr dødtid p. g. a. uhell og dårlig vær.

Undersøkelse etter og utvinning av undersjøiske naturforekomster på den norske kontinentalsokkel m.m.

Tabell 2

Oversikt over funnpunktanmeldelser på Svalbard pr. 15. mars 1970
(Utarbeidet av Bergmesteren for Svalbard)

Navn	Antall funn- punkter	Stedsangivelse	Funn av	Avmerket	Begjært utmål
Store Norske Spitsber- gen Kulkompani A/S	5	Ytre Adventdal	Kull	1966—68	1969 Noen punkter samme sted som Berabo
	4	Kongsfjorden	Marmor	1966—67	
	29	Sassen/Billefjord	Kalksten	1968	
	6	Ved Kongressfjellet	Fosforit	1969	
	3	Sinkholmen	Sinkblende	1969	
	2	Kap Mineral	Blyglans	1969	
	4	Asbestodden	Asbest	1969	
	4	Vest for Antoniabreen	Marmor	1969	
	57				
Berabo	4	På Bjørnøya	Dolomit	1965	
	8	Recherchefjorden	Kalksten	1965	
	1	Midterhuken	Kalksten	1965	
	14	Billefjorden	Kalksten	1965	
	4	Ved Ny-Ålesund	Kalksten	1965	
	7	I Gipsdalen	Kvarts	1965	
	38				
Elin Horn	19	Austre Adventfjord	Kull	1965	
Norsk Polarinstitutt	3	Grimfjellet	Kull	1962	1967
	10	Grimfjellet	«olje»	1963	1968
	20	Grimfjellet	«olje»	1966	
	7	Toreland	Kull	1967	
	2	Ved Van-Keulen- fjorden	Kull	1967	
	3	Nordlige Nord- austlandet	sj. jordart	1967	
	1	Sørkappøya	Blyglans	1968	
	46				
Norsk Polarnaviga- sjon A/S	3	Brepollen Ø for Hornsund	«olje»	1963	1968
	31	Kong Karls Land	«olje»	1965 og 1969	1970
	31	Hopen	«olje»	1965 og 1967	1970
	11	I Van Mijenfjorden	«olje»	1967	1970
	3	Stolryggen Ø for Hornsund	«olje»	1969	1970
	79				
Trust Arktikugol	1	Mimerdal	Kalksten	1969	1969
Norske Fina A/S	109	Barentsøya	«olje»	1969	1970
	252	Edgeøya	«olje»	1969	1970
	59	Tusenøyane	«olje»	1969	1970
	6	Ryke Yseøyane	«olje»	1969	1970
	55	Kong Karls Land	«olje»	1969	1970
	481				

KART OVER KONTINENTALSOKKELEN

